

5247

420.

A 98

تەدرە خەلەکو يەرسى تەھمۇرچى زەھ صوخوا!

Ady. Kny. Kny.
N=817
22.zugan-

ئە صحە ماۋە د.

لا غۇ

ئەيلەنەم ۋەزىرچى، يەجاپە وەبلاپەم شاجەنەو
يا طوھەنرە تەخەل.

،،کراي ناش ئىزدان،،

رەستوھق ن د. 1926 ج.

АШХОМАФ Д. А.

ТРОПА

ВТОРАЯ КНИГА ПОСЛЕ БУКВАРЯ.

КРАЙНАЦИЗДАТ.

Ростов н/Д. 1926 г.

گوھ شیعاب.

۷۰ تحریر زتیغه پس صحافه و ضریغه رئیل فیلمه، نزبجه-
غورمه، یاجاخی یه جاچه مره، تخاچه مره، افه قورلایم خورخه
چله ترکو خه، یه جهه و بیلاپه اچه سخه ارزو. ۷۱ تحریر میمه
موراده و سیئه ر چله ترکو خه ام الله غومی زه خاهمی آنکو چه-
ته و دو نایه و قهزو خوره یه حده رم ناح شرخوازه خورنخه، یازه خه-
ضرج ناح یرنه و خورنه ارزو. ۷۲ تحریر ست تخریز خوم دست تخدنده و
ناح سوز پیلغه ر چاله خهم یا شیعابه خه ارخ. اش په میجه و
چله ترکو هم قهزو خوره یه حده دونایه ر قرگو هر و هنام
پایه یه تریه ره و هف زه ریضه نام تیغه پس صحافه و ده تخریز
ست تخریز سضو یه غوه و سوز پلخ. چله ترکو هر قهزو خه-
هه یه حده دونایه ر قرته یکو هر شریه و ۷۳ تحریر ده تخدنده خه
او رزجه چله ترکو هم قرغه غفراغه خه و هر چهه خه ده تخدنده
نه میجه و هر ش فهد تخریز صوصه ل یه صوت تخلیل هر و خه ده تخدنده
غده خ. مر تخدنده چله ترکو هر یه تریه ره و هف زه ریضه-
شت هم پاغه ئه.

چله ترکو هم یه چهزو هم ده قهزو خوره یه حده دونایه
زه ره شرخوه زه نام پایه چله ترکو هر یه جاپه و قریز جه حه تریه
بر حده شیغه زه اغه و زه چه لر کوه یه شه ده تخریز بزه حده
را غه ر صحافه و چه مافه می، غاته می، غه مافه می، افه غه زاغه خه
صحافه خه و زه یت سوزه هر تی سخه خ.

زه رسضو هضره میجه، چله ترکو خه و هر ش یه جه شت تخدنده میجه
قین ضاغوه ده مهته و ارزو، ده تخدنده و قریزه حده چله یه غاجه ره ادنه پنه-
نصه زه خار یغه ضریحه.

مر تحریر یه تخریزه شیعابه شیعابه یه شنجه مه خورصی،
شیعابه و یه شت تخریزه قهزو غه الله غوره گواپه افه سله غوشت.

تى يەجاپە چەلە تەركوھ قەزەراپەغۇھەجەھەر.

سېيەنتابىرم يى 10-م تى يەجاپە يەجەنەر ۋوبىلەزىن فەياقە.

قەچەحەغاچەمە اپەمەرجەو چالەو چەمسىزخەخەر زەچە سېيەنتا-
بىرم يى 9-م قىيەكوه لاغەخ. چەلە يەخاجەر قەرتاھى. تەزەۋىيغە-
چاغ.

يەجەنەر زەرىلىز و ئىلىڭىز شەشىرم تىيەورساغ. تەرتىيەگۈزىشىغان.
ياطوهنەرە پېچەدەزىرم چەخەو چەلە تەركو 12-طو قىيەكوه لاغ.
پېچەدەزىرم سەختەز 10-م چەلە يەخاجەر قەرتاھى، تەرى
تەرسام بېرىزىغ.

«چالەخەر!... نىيەپە يەجەنەر تەورىلىڭىز ۋۇرغۇن چەلە يەخاجەم.
تايپەرە يېڭىمىستەخەم اذاھرى ناخ دەغۇھو يەجەنەر زەنخەپسىزىن
زەنلەچىز شەزىر تەرىز، تىۋەھ دەغۇھو زەرەغەپسىزخەنەم تى كواھى
تى قارىروى يەتھىزلىك فايىه.

ناھىپەم چەمەرسىزخەو چەلە تەركو خەر قىيەكوه لاغەخ، اخەمە
تەننائە اتىيەتەو داخە ياطۇدۇ تەشىزلىك فايىه» قەرتىۋانغ چەلە-
يەخاجەم.

كۈشىد قەتەجىرى «چەلە تەركو خەر قەزەرە كواغانخەر بەو-
تىگو اپە يەجاپەم يەدغەندەۋەسەنرخ، تىخابىزخەمە نەۋاسە اۋە-
تىضۇنرخ، يادغەلەغۇزىرخ» قەرۇغانغ.

زەۋەيىھەر زەرتەۋەتەم تى وەردە جاسە قەطۇغانغ.

غەسىزخەم تەرفىيەزىغان
تىيەجەو تەرتىخەو يەدغەنرخانغ.

تەرىزە تەرىزە و قەتەيىزىغانغ
سەختەماقە تەننەيىزىغانغ.

نەفەنەداخەم تەرتىخەخانغ
خۇدگۇ لاغۇھەم تەرتىيەخانغ.

ترمیزه تحریله و قرته‌فیمه اغ
سخنات مافه ته‌تیه اغ .
اشه و پریم قاربه‌ج قه‌تبه‌جرای مریر قه‌و اغ
لیه‌ذخیر قریزه‌ر پسنه
یه‌جهه‌ذخلم فهیمه سه‌ای
غه‌سنه‌ذخلم فهسته سه‌ای
په‌سنه‌ر همه یا غله‌پس‌سچه
شرسنه‌ذخلم تحریت‌خرا
یه‌غله‌زخمه و له‌زا کوه و ،
علمه‌زره زره‌ضوہ کوه‌ده و
زی دونای زره‌فه‌زه‌ظوہ و
صحاکوه زیکه ر قرخه و پریشی ،
خه کوچه سخ ظاله‌مرخه و
تحمه‌مرچه صوه‌تیه‌خخه
زمده کوهن ام‌رضه‌زه و
پیچه‌ن ده ل ر اغه‌ضاعه‌خ .

قادر یه چاپم زره چه حاغه ر.

1

و هشترخ طه کو قیله شته و، غور چمه قوه، یز چمه له ترکوه و قادر
یه جا پهم حیغه حدن یز حیس اپه و یه جا پهم رشه شترخه. ٹه شه و زه ره
غه گو شرئه خه و کوه شترخه خ. «و یه جمه بوه و دغوز . . . سه ری سیه جاغ، یه جا جهی تجاجه
سنه، او و هو دیجه صورنه و سی شرحه پتیه ٹرخه. و ه فده
نرئه با ای چاله و چه سخه، اخمه یه جا جهی، تجاجه اضه. و ه
او نه جهی قله مره تخریزه و اندر خلپ» یاته رؤاغ.
— «تخریزه قله مره تادریز یز هر یلمه سانه سر شترخه، قادر
رؤاغ. حیس اپ ضریحه بضا خه ره، سردی بضمیزه رنا و دشنه مجنه نه
و دفده نرئه با اش چاله و چه سخه؟ اش ز چمه له یه غاجه چه سرس
قریب ضوه چرخه نه و قله تهی . . .

یاته یهجهزه خوژم — قریزه ریه و هشتگه خهه قرئه تهه زه و ناجری زه خیتخرخه تی قادره، چهله یه غاجهم ٹهسته و شرشره نه شترخه، یه زری اش فدهه و قیمه و نزهه ضوه ضرورخه.

یاته قریو اغهم. ناحری قادره لگو قرخه کوه درخ. یه جا- چهه، تجاجهه ره سه سه خهنه و قرچه چرنه پ، خیسایپر ارسن ارسن خهنه پ یه غاصهم، سرد سه یه جا بهم شرسیو هفر لوهه تی، اش یه گوپیتسه شترخه.

جاله و چه سخه ری زه چه قریزه دهه شخه نخه و قرچه چرشت کوه، زه سرکوهن، طوه سرکوهن مه خوژ زه خوجه سر قجه. چژهن لوهه شترخه.

. II .

«و هتخدنی فایه با... و هتخدن پله چرشت ضوه ضاوه؟ زهی حاو لهیه و ورسه شه ناخ. یه جا بهم وه ویؤهف چه لنه پ»، یاته لوهه شترخه.

غوجه ل سرقوه یه جا بهم یه شه.

یه جا بهم قهس فیه زاغهه و، وايه ری ناخ تیه و رخ. موه رارهه لوهه پی یاته یه جا بهر قادره قریغه له غورخ.

قادر و ایتم رخدصو^{غه}و رلماقو^{رای} پسرط زاجه خور^{غه}و
شرن^{تی}، موهشت^هو جمله^یغاجدم سیله^غو^رم قرسه^وه پنه^هو قر^{چه}.
چر^{شت} رؤه^{ذی} قادر شرن^هشت^{غه}.

یه جا په قرزا هست خم، «پلاقوه الله چو جه گواه!» چوئی، یاته ره، قادر ره الماقوه خهر الله چوی، پچه ره و اخی، یه جا په چه حافظه ته. یه جا په زده تخرغه و قه بزه ٹابزه و شرخه.

三

کللاسرم، چەلەيەغاچەر، سەكافەرم چەئىتىھو، تەخلىقەر زەرييغە-
زافەو يېتىرغۇ. ياتىرە رەقوەرە قەزىيەلەغۇرم، صورقاڭو، صورقاڭو،
ۋە قەرىيغەبلەغا غاغەق.

«وی مافه ضوئر و خور، — تلاقوه خهري پسرنخظ زاج زهجه تر و تره بمن» چؤاغ، ياته. «اش پاچه صورمگورمهچ. صورقاکو» چؤى، چەلەيەغاچەم قارىچۇغ.

«جـر نانـو وـيـهـجـهـنـهـو وـرـقـهـكـوـاـغـاـرـؤـى»، جـهـلـهـيـهـغـاجـهـر
قادـهـرـ قـيـهـوـبـحـرـغـ. «أـرـزـسـؤـى قـهـسـشـاغـ صـحـاجـهـ، زـىـ سـيـيـ
شـحـهـ تـيـهـلـتـخـهـپـ اوـ كـوهـزـهـتـيـهـپـلـهـنـ سـهـؤـهـ نـاـحـ»، يـاتـهـ رـؤـاغـ.
جهـلـهـ يـهـغـاجـهـمـ تـحـرـلـگـوـهـرـهـ قـرـتـتـىـ، «سـرـدـ وـيـلـهـقـواـزـ؟ يـرـلـهـسـ
تـحـاـصـهـ وـرـخـوـرـغـ؟ بـرـتـهـ؟ وـيـاتـهـرـتـ؟ رـؤـى قـيـهـوـبـحـىـ تـحـرـلـگـرـمـ زـيـهـ
دـيـتـخـاـغـهـخـ. قـادـهـرـ شـتـاغـهـوـ رـجـىـ وـرـجـرـتـهـوـ شـرـتـرـغـهـ نـاـحـ زـرـىـ
رـؤـاغـهـيـ، قـرـزـيـهـوـرـجـرـغـخـهـرـ يـاتـهـ زـيـهـ رـيـؤـاغـهـخـ.

قیه‌زه‌زرنخه و زه‌خورم، یاته، و هقرسازه‌گو موهو، سه‌شازماضهم
ده‌ز سرکوهن فایه‌ص، چردیدم سرقيه‌کوهله‌زرشت رؤی قادر
فرغه‌ناغ. قادر ناحری ناح شتاغه یهز آقوه و چهله‌یه‌غاجهم
ده‌ز قرزه‌ره‌جهناغه‌م پایه.

.IV

قادر قرهچه‌چرخ ضویغ‌نوی صحاجه، گوفه‌م‌رضه‌صوءو
شتابعه‌و شترخ.

«ویہ جہن وی ہیسا پا؟ . . . یہ حاجہ وہ ضا؟» رؤی قادر چہلہ۔
یہ حاجہ قیہو بیچڑغ۔

قادار ناخ و صاحه ریوفه خای زمی ۷۰۰ و شرخ.
تخریل تخریز دغه زه فن فایه، و قمریز ده پیشنه؟ ۷۰۱ یه طو آنه و
چهله یه غاجه ر قیه و پیچه.
قادار زی ۷۰۲ اغه پ.

چهله یه غاجه تخریل قاورمه ۷۰۳ هستی، پخه نظه کورم تیه و پیچوی،
شکافرم دیلخاغه خ.

هزده موه تخریل بیطوطه قرسنه ۷۰۴ یه، قادر قریغه ۷۰۵ غورخ.
قادار تخریل تخریز ده قرسنی ریت پیچه خ، تخریل تخریز ده قادر چهله.
پیغاجه ریت زه شکافرم زه جه در پیچه لحاغ.

۷۰۶ ج ۷۰۷ ترو خاغه، به غاضه و هدو ۷۰۸ یه غا-

جم قاندر قریغه.
و یاته و هف ده و-

ضا؟ ۷۰۹ یه قادر

پیچه و پیچه.
قادار

زی ۷۱۰ اغه پ.
مه قو

دی پیض رجن و هله جا

۷۱۱ یه غاجه ر

پیچه و پیچه.
قادار

۷۱۳ صاحه و خمس سرخ.

ار و هر چه قین، او

کو ۷۱۵ دیمه پضه ن

و هله جا؟ چه مرت خه ر

قه و ه فرثا؟ ۷۱۷ یه غاجه ر

چهله یه غاجه ر یاطوا-

نه و پیچه و پیچه.

چهله یه غاجه ر قادر ده پیشنه.

سده چه ۷۱۸ یه غاجه ر ترکو ده ده قریغه.

اش خوم و خوش پیخه با ۷۱۹ یه غاجه ر قریغه.

.V

چەلەيەغاچەر، سکاپ مەچايەخەر زەريغەزافەو فيەزاغ.
ورىجەگۈ ضۇھىرخوا؟ بېرآگۇ ويەضا؟ ۋئى چەلەيەغاچەر
قىھەوبەرخ.

قادىر سىيەضە ۋئاغ.

ادە اشىغۇزم ورخورىپخەبا. دەغۇھۇي ويەجەنەو
قۇچەچىشتىت وە. ويەجەشتىبا؟

قادىر ناصحە ۋەخەسسىرخ.

حاو يەۋا! سەدا! ۋئى چەلەيەغاچەر قىھەوبەرخ.

سەشىرىنە ۋئاغ قادىر.

سەد ورۇزشۇشىنىرىھ؟

حىسپاپەر ارى ۋئاغ قادىر.

حىسپاپەر يەۋا! حىسپاپۇم ورۇشۇشىنى خورىنا! ئۇتاجە
بىضەرەبا؟

قادىر سىصدەرەپ ۋئاغ.

موهەدە پېلەل زە، پەخەنطەكۈ تھاپىص كلاسىرم چەترى?
ۋئى چەلەيەغاچەم پەخەنطەكۈخەر، قادىر قەریغەلەغۇغۇغەخ.

قادىر ۋەزىتەخى پېل ۋئاغ.

نۇ قەرەخەخوھۇزىمە تھاپىصە ادە؟

قادىر تەۋ ۋئاغ.

ادە جار با حىسلىپ زەفاؤھە، اش ورۇشۇشىنى خورىنا!
تەھەننەر ضە، قادىر ۋئاغ.

بىجمەرەتتەخەر ورۇبۇتنەن وەلەجىبا؟

سەلەنە چى ۋئاغ قادىر.

ادە جاي فەدە قابىزەو قەلەمرى ورۇبۇتنەن پېلەجەو
ورخورىشت.

وەلەغوا، مۇ پىئەخەر زەھەپتەر، سەدىنەزى پىضەن
وەلەجەو قۇچەچىن وە، ۋئى چەلەيەغاچەر قادىر قىھەو-
ۋەزىتەخى.

سەلەنە چى ۋئاغ قادىر.

اده و هر زه ره تختهن پله چرشنتم وه خمه لئرا! ۋۇاغ چەلە-
يەغاچەم.

يەجهەنەر ضە، ۋۇاغ قادر.

— يەجهەنەر يەۋا؟ موھو يەپلەل زە مە سورە تختەر نەيدەت
تختەلەم ۋۇى، تختەلگۈوهەر قادر قەرىتى، يەز تختەر زەريغە-
زافەو فيەزەزەزەخ

.VI

تختەلەو قەرىتەخەم سورەتەو يەتتەخەر بە. زە سورەت گۈدەنم
قادر قەز نەسىزم، وا واو! مەندە، بظاپەم قىيەچەخەخ ۋۇى
گۈرپۇاغە.

— وە بظاپەم و قىيەچەخەخ بىا! ۋۇى چەلەيەغاچەر قىيەوەچەخ.
سەقىيەچەخەخ ۋۇاغ ۋۇاغ قا-

دەر.

سەكىچە؟

زە تۆكۈچە ۋۇاغ قام
دەر.

قادىر ناخ گۈر قەھر-
زى، چەلەيەغاچەر قەزەر-
يەوەچەر پىستەومى يَا-
جەواپخەر رىتەز شەشە.

ياتە قەزەگۈزىم چەلەيەغاچەمرە قادر رە زەرەغە گۈرۈشىز-
ئەخەو زىيەلەغۇرم، وەلەغۇوا مەندە مەر ۋۇى، ۋەخەضەغۇاغ.
ار وە پىشەرپ زەرەخوپخەر ۋۇاغ چەلەيەغاچەم.
نېھەز جە ۋۇى ياتە قادر قەرىشەزەزەخ.

زە جە بەغانىھە وەخو، بلىپەم يەجهەنەر تەو بىلەزەشىرسى
قاڭوھ ۋۇى چەلەيەغاچەم قەزىر يەۋەم، قادر سەقە كۈھشت،
سەقە كۈھشت، ۋۇى گۈرپۇوه زە رىۋاغ.

قادىر قەكۈز زەخوۇم بلىپەر ضەخەو قەسەخاغۇوت ۋۇە-
شەشە. يەز زەزە خىيىتەشەم فەمەندەو يەجاپەمرە چەلە-
يەغاچەمرە قادر اچە گۈرپۇوه خوچە.

یەجەنەم اپەرە مافەخەر.

یەجەنەر زەرتۇرۇچىلىرىشىزىم زەغىددەخەزەزەشتەرسى مە-
مافە زاۋىلەر حەلبالقەو تەرىشىت، اوھەشتەرخە جىالەمە.
اپەرە مافەخەم يەجەنەر اوبلەزىغانەپ. غەمافەر زەراغەسوا-
غەم، غەمافەم اضاغەخەم يىپەرخەو، غەمافەم قاوغۇھىزەخەر اصرا-
خەخەر يەجاپەم قىرالحلەزەشتەرخەخ.

ورىش، لەزىخە زەپەصحا خەخەر قەزىزەخەخەرلى اخەتىخ. لە-
زەگۈھ ئەدەدە سۈرەتەو ضۇغەو قەزىزەخەخەرلى اخەتىخ. غە-
مافەم مافەخەر زەرتۇشەخەر مافە يېتىخىلى ضۇغەو قەزىزە-
خەرلى اخەتىخەخ.
قىرالحلائاغەخەر زەجە زەراغەزافەو يەجەنەم زەغافەخەزەر-
شەشتەرخەخ.

قەجەحەغەچەزەركۈخەر اضەخەرە اغا ضاغۇھو مەرا زەراغا-
جەخەرە اوھو قىياپلىشەشتەرخەخ. اش زۇزىزم زەجەخەزەر زەخو-
زم يەجەنەر تەرىپەلەزىخە.

مەجىدە ياتە نىيەپە طوھ ناتىزىقىچىچى كۆھەشتەرخە. زەرسەجانعوم
ئىپان، ادرەر شەجەغۇھو سۈزۈر ارگە. زەجەچەغۇوم مەتى 10 ض
چىچىشتەرخە، زەرماتەم ناتىزىقىچىصە 35 رە يېغەشتەرخە. ناتىزىقىچىصە
تەپاپسا نىپە چىچىشتەرخە!

بىرەحەم يېھەضمىخ.

چىقۇ تەھاپەخەر مەغۇزخەص قۇچىتەقۇزىخە و فيە-
زەخ. غۇرپىچەمەرە، شەمەجەمەرە، باۋەفەنەخەر اوھەخەرس مەطە-
سىزەخ. گۈزىغۇھم لەزىخەخەر يېمىزىزەو زۇزىقۇھ ظواغەو،
زۇزىقۇھ خاصوھو غۇزەو، مەخۇزەزە.

بىرەحەم يېھەضمىخو مەرتەممە اپەمەرچەو سەيدا صوضەخەرە؟
غەمافەمەرە بىرەحەمەرە، زەقىدا؟ زەقەمەرەممە، سەيدا زەرەپەصحەخەرە؟
قاصۇۋەل.

بزـمـحـه وـهـفـهـوـ يـهـجـاـپـهـمـ رـضـهـنـهـوـ تـهـزـهـ تـهـيـگـوـشـئـاغـهـخـهـرـ.

سيـهـنـيـابـرـهـمـ يـزـ 19ـ مـ چـهـلـهـيـهـغـاـجـهـمـ جـالـهـخـهـرـ زـهـيـهـ تـهـزـهـ وـيـغـهـجـاـغـهـخـ.

تهـريـ تـهـظـوـغـاـكـوـرـؤـاغـ قـاسـيمـهـ تـرـكـوـرـمـ.
قـاسـيمـهـ تـرـكـوـرـمـ يـزـلـهـسـرـيـ لـهـزـهـرـخـ. اوـ زـهـرـچـانـ تـرـكـوـمـ
پـاـيـهـ، قـرـجـهـحـهـغـاـجـهـخـهـمـ پـاـشـهـوـ زـهـخـاـذـغـاـغـ.

زـهـيـهـ زـهـبـرـيـاـوـخـهـمـ چـهـلـهـيـهـغـاـجـهـمـ، يـهـجـهـنـهـرـ تـرـوـبـلـهـزـهـغـهـصـ
تهـزـهـوـ تـهـزـهـرـيـهـجـهـنـهـوـ بـزـمـحـهـمـ تـضـهـشـتـرـمـ تـيـهـپـلـىـنـ تـهـتـيـهـگـوـ.
زـهـشـئـهـنـ فـايـهـ لـؤـاغـ.
طـؤـهـخـهـرـهـ تـخـمـعـهـنـ فـايـهـصـ چـاـبـهـرـهـ، اـسـلـانـرـهـ، اـرـهـتـخـ لـؤـاغـ جـهـ
لـهـيـهـغـاـجـهـمـ.

چـاـبـهـرـهـ، اـسـلـانـرـهـ تـخـهـنـخـهـوـ زـأـغـهـحـهـزـهـرـخـ.

وـهـفـهـوـ اـضـهـنـهـوـ زـهـتـيـهـگـوـشـئـاغـهـخـهـرـ:

1. بـزـمـحـهـ مـاـفـهـمـهـ يـازـهـرـشـرـتـ وـاـيـهـمـهـ وـهـضـوـرـمـهـ تـخـرـنـ.
2. يـهـجـاـپـهـمـ وـنـاـصـوـهـوـ چـهـلـهـمـ چـهـزـهـوـ چـهـزـهـوـجـهـ چـالـهـخـهـرـ.
لـهـلـهـنـخـهـوـ تـخـرـنـ.

3. زـاـغـوـهـرـ تـهـنـهـگـوـ زـهـ چـهـدـغـهـوـنـهـوـ نـهـلـغـهـپـسـهـفـنـهـوـ مـهـفـهـ
دهـغـوـخـهـرـ قـرـزـخـهـجـرـهـمـ زـهـگـوـهـرـهـمـ تـرـكـوـهـوـ تـضـرـنـ.
4. لـهـزـهـنـ وـهـفـرـهـ دـغـوـهـوـ زـهـشـرـغـهـپـسـرـغـهـوـ لـهـزـهـکـوـهـ مـاـسـرـ.

نـهـخـهـرـ زـهـلـهـشـئـهـ سـهـقـحـوـهـزـهـمـ تـرـكـوـهـنـ.
5. سـرـمـهـجـهـشـرـمـ تـرـقـيـهـپـلـهـنـهـوـ تـرـكـوـهـنـ.

6. وـهـكـتـيـابـرـهـ زـهـرـدـغـهـمـهـفـهـجـرـشـتـرـمـ دـغـوـهـوـ زـهـفـهـدـغـهـحـهـ
زـهـرـمـنـ.

7. خـاتـمـهـرـهـ سـادـمـرـهـ بـزـمـحـهـمـ وـهـزـهـرـادـهـلـهـزـهـشـتـخـمـ شـرـغـواـزـهـ
زـطـضـرـنـ.

صـوـهـ صـورـيـهـجـاـپـيـهـ سـرـلـاـ صـوـضـهـنـخـهـوـ صـورـزـتـيـهـگـوـشـئـاغـهـخـهـرـ؟
فـاطـيـمـهـتـ نـاـحـ دـاخـمـوـ تـخـهـوـ زـهـرـخـوـخـهـنـرـمـ يـاـچـهـ، غـهـمـفـهـ مـهـزـيـشـرـمـ
تـيـهـتـراـدـهـ 4ـ رـتـخـرـخـ زـهـ تـيـهـتـراـدـهـرـ نـهـكـوـبـغـوـهـ 16ـ عـ خـوـشـتـرـغـهـ
نـهـكـوـبـغـوـهـ تـعـاـيـصـاـ رـتـخـرـغـهـرـ؟

سەقابز صورۋا؟

تى يەجاپەجە اذاح ورناصوھەپەرتهو تىئاگەمە اشىش تەرز-
چەس يەجاپەر قەبزەلابزەو شەرىغەتەرنىر. تەجالەخەرى تەقەبزە
لابزە زەپەرتهو تەرزەرەزىيەكۈھەشتەرى. دىيەزورنەو تىئەمە يىونە-
صواغ، چالەخەر قەبزەلابزەو شەقەمە، شەرىغەتەمە ئىلىپەنەو ادا-
ئە تىئەتەنەو. تەر تەرەوى قەبزەلابزەو تەرزەرەشەتەشىزمۇرۇز
تىئەتەنەو تىئۆھەپەرخە. سەدا زەمئەجە و پېسىھە ورخۇرماغە ورخۇرماغە
شەرىغەتەشىزمۇرۇز قەبزەلەبزەذەغەر ارەن.
مەرش پاي تى يەجاپەرى، تى ورناقاوهەخەرى، قەبزەلابزەو
زەرەشەتەشىزمۇرۇز تىئەتەنەو.
زەجەمە اشىمەغۇرمۇپىشەنەو زەرەشەتەشىزمۇرۇز پاي يەجاپەدەپقۇ-
خەمە، سەقابز صورۋا؟، زەئەو اتىئەتەنەغاغە.

صوھ صوی يەجاپەجە، پىسەونىرغەم يەرخۇرمەنۇم پاچە سەدا
صۈپەتەنەو؟

ئەنچۈھەقۇھە بەگۈرمە زەرەخۇرمەنەر.

ئەنچۈھەقۇھە زىتىجەجىن، زىيغەقەبزەنەر يەرچەغۇاغ. بەرە
زىتىجەجەشەپ. زەنمافەگۈھەم، ئەمەخەر خورپەتەر فېيەزاغەخ.
اش ضوھەجى زەھەصوھەخەر زەجە خورپەتەر خوغەخ.
اش خەچى ئەمەخەر ورۇز خۇرغە. شەن تەركۈخەرى
قاتىئەچاغەخ.

مەر زەجە قەزەخەجەغەر، نەجەوەنەلەغۇھە، بەگۈرمە قەزە-
خەجەرە پىسەوەصەنە تەركۈگۈھەرە صوھ خىداگەتى ارەن.
اپسەوەصەنە تەركۈگۈھەر زەقاۋىمە زەتىيەضەرەم، بەخۇرغە.
اپسەوەصەنە تەركۈخەر ارەن چەصوھر زەنەخورپەتەر، شەن تەركۈخە-
خەر قەرتىيەزغاچەرە.

ار زەمىنەضاخەدۇ ئەنچۈھەقۇھە زەنگۈرمە پېتىخەغە. ئەنچۈھەقۇھە
ئايدىم دەي زەگۈدمە، بەگۈرمە ورخۇرغە قەرىيۇغان. ما، مەرۇشەر،
زۇئى، وېڭىش گۈھەرە زەھەصوھ شىنىنەندۇ قەرىيەتەخ.

زیرتحاج زپرست، زیرغه قابیز، زیرمت حاجه و، زیرمغه قابیزه، خو-
اژرغه ایه و مه خو-ه. سردره و هزاری، به گوره می اناح نه زه غوه و
دیره هر زیرغه قابیزه نهار از رؤئی، نه نچوه قوه نازهم قه ریؤاغ.

قابضہ

پسّر ضوهی و هزیه صوهیه. پسّهونرخه مجھے زهار. پسّر
ضوهیه مهیم تر هزیه پلکیچه ضوهیه و خهله لهر نهیجه تله غونجی مه خوی.
مرش فدهه قابزه و ژر ضوهیری پسّهونرخه مجھے زهار. او ضوهیه و
خهله لهر نهیجه پله غونه و شرته پ. قاپیشہ مه پضہشت ناح.
ورنہم تر ژرف بلو یرسسلو، صحانغو پچھلہر ۹۷۴۰ تخرخه و
شرت نرخوچه ژه و ورنہم یہتر ضوهیه مه خوی.

ز ۷ صوہیم تر فرم و راز خیمهٔ ز.
ناحربہ و ظاغه و رازه قریز خه چرہ، ز ۷ صوہیم اس.
تر فرم یز پسنه و نزخه چه لہشہ و صوہ غه شخوه یزه ز ۷ قابزهم.
و رنه و رازه رسه بخه قه بزه زه پر تهن فایه. ز ۵و یزه هر
ضوہی ز ۷ خویه صحانغه عوچه خه ر و رپتھن مص ز ۷ قابزه
قنسنگه هم، فایه.

بِرْ رَجَهُ حَقَّةٍ وَفَخَّهُرٌ

. 1

سییه‌نتیابرهم تی یه‌جایه خاتمه شرط‌تضاغه‌م لهرزغه و قربه‌د-
جاغه‌خه‌ر زهجه تروغوه‌هی‌لهرزغه. چله فیجه‌حده‌غه‌جه ترکو رخه‌ری
زه‌الله‌جه و قرنده‌هی پیش‌ناغه‌خ.
لهرزغه‌خه‌ر خاتمه قربه‌تخرزغه‌خاچه‌ص خه‌ته و فرخه‌ر ترو
خرزغه، چله لهرزگو خمه‌هه او اغ.

جۇ ئاجى تەخورۇص تى خاتە ناھىجە ضۇغەن فايىھە ئۇلاغ
حەجەپلىرى.

ئۇ تەركۈخەمى، خاتەر زەراضىرە يادىغەلەغۇرۇشت، ئۇنى
پاڭە، قەچەدەغەمەجە چەلە تەركۈخەمە ئاپە افييپسىغ.
چەلەم تىالەلەئەنلىخە خاتەم قەتىخىادەغە غەخوھەنەو وەنناصوھ
طپسىغە.

. II

چەلەم يەجاپەر زىيەلەئەرم زى خىمەئەجەو يەجاپە خاتەم
قا فەتھىغەخوڭان.

زېماقە گوھەم خاتەم ئەف تىصەو تەرىپەتنزە پېرىقۇھ قاڭىۋى
قەبىدەخاغ. صويىخاتە بەو صويىھەگۈرۇغۇز، صويىھەگۈرۇغومە ناخ
دەغۇ سەرى پېچەدەر چالەر قەزغەكۈنلىخە خاتەر صوفىيەزغە-
ظۇن قەتىيۇلاغ.

بۇھو تىكىۋاپە، بۇھو دەغۇز، اۇلاغ چەلە تەركۈمە. وەرى
ۋەف. وىئەزىز خوجە ماقە قەتەغەۋى تەرى تەرىپەنەپەن قەردا-
ئۇلاغ پېرىقۇھ.

بەغاضە صوهخۇ بۇھو صوهزغەۋەن ئۇنى ئەلە تەركۈمە
پېرىقۇھ قىياسەر مەقەمەرخ.

خاتەر زەجە تەرى غاتەخەم فەدەغە حەزەر ى بىزەنەم يەطپىلەن
فايىھەر تەرىخۇرغە.

صوه صورىيەجاپەجە خاتە صويىشا؟ سەيدا دەصۈزۈچەنەر؟ صوه
خاتەو يەجاپەم يېئەر اضە زەخوجە صواھىئەپەئىا؟

ئەمەنە يە سۈرەتتەھەر.

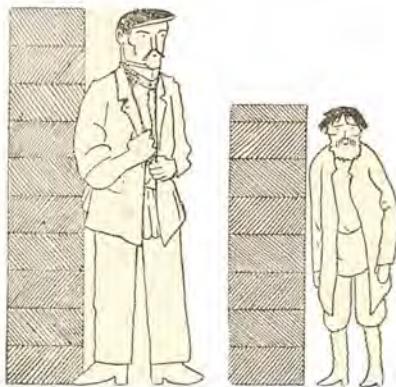
تى يەجاپە ئەمەن ئۇھو چەلە تەركۈگوھە سۈرەتتەھەر
داخەو ئەضەو چەمسىغ.
زەپېچەدەر گوھەم، چالەخەر قەززەكۈھەم، دۆسکەم لە
سۈرەتىطۇگوھە يېتەو الله غورۇغ، اش پەمەچەوى طوھ وەرچەو-
لۇغۇھ يېتەو الله غورۇغ.

زەن، جار زەپىزىخەر ئەمەن، ئەمەن اۇلاغ. چەلە تەركۈخەمە.
چالەخەر يەپەتتەخى، سەيدامەتتەھەر؟ اۇي ئەمەنە يەۋەپەچەخەخ.

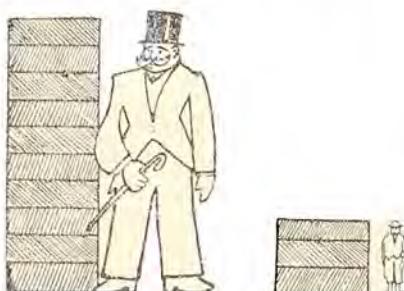
مۇتھەر سىياتەقالىم قىرىخەنخە تىخىلگۈرەم قىسىمىزچىغەخ
قارىئاغ ئەمینە.

چەلە يەغاچەر قىزچاھەم سورەتەخەر زەشىشەر قىتىۋاھەخ.

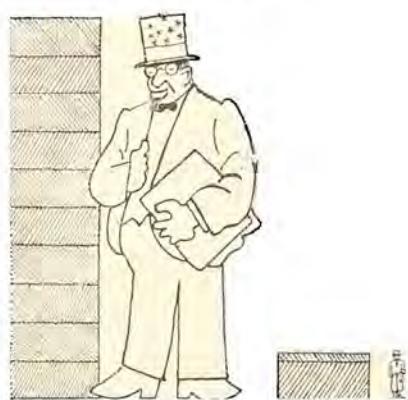
أپەرە سورەتەم ناخ لە¹
يەنەو ضىغەم، وەرسىيەم يەس
تەفەر زەجە قىيەغەڭلاغوھ.
مەدرە ناخ تەركوھو قىرگوھ-
تەم مەقۇ مەشىرضە لەزاڭوھو
يەسەر قىيەغەڭلاغوھ.
مەدرىيەتلىكەمە ارىت لەپى-
نەتەمە نەمەنلەمە، ئەمەنەر يېڭىمەرە
ارەس تەفەر قىيەغەڭلاغوھ.
ناخ تەركوھۇ تەمەجە مەقۇ-
مەشىرضە لەزاڭوھو ارىستەر

وەرسىيەر.

نەمەنلەر.

ئەمەنەر يېڭىمەرە.

قاڭەڭلاغوھ، نەمەنلەم مەقۇ مەشىرضە لەزاڭوھو يائەر ماچە، ئەمەنەر
رىېڭىم يائەر اناھى ناخ مەجەز.

تەتىخەنخەگو، وەرسىيەم يەس مەقۇ مەشىرضە لەزاڭوھەنخەر زەرە-
خورەر: نەبىرى 100 م يەڭىتەنخەدە نەبىرى 75 رە مەخورە.
قىيەرمانىم يىز نەبىرى 100 شىشە 27 - رە مەقۇ مەشىرضە
لەزاڭو. ئامىئەر يېڭىمە يا نەبىرى 100 تىھەنخەر نەبىرى 12 مەطى
مەقۇ مەشىرضە لەزاڭوھو زەرەخورەر ۋۇئى، چەلە يەغاچەم
ئەمینە يەس سورەتەخەر زەختىيەغەضىچىخە.

አንድ ደንብናው ቤት.

۱۰۰۶ء میں ایک دوسری بار کیا گئی۔

ଶ୍ରୀମଦ୍ଭଗବତ

የዚህ የሚከተሉት ስም አንቀጽ ተስፋይ ይችላል፡፡

፩፻፲፭ ዓ.ም, በ፩፻፲፭ ዓ.ም ከ፩፻፲፭ ዓ.ም የ፩፻፲፭ ዓ.ም ከ፩፻፲፭ ዓ.ም

پچه‌دزه‌رهم زیجه ترمه‌رهوغوه‌ییری، پیرقوه ده‌ز ترکوی،
یه‌ناتریف شه‌جاغوم نه‌سیجه ته‌ری تیه‌زه‌رهم‌غه‌زه‌شه و فه‌تزویجه‌پیچخ.
پیرقوه به‌غاضه صوه‌خو سری چالهخ! صوه‌قه‌خو! لؤه‌زه-
لنه‌شه و یه‌گو اپه زه‌رخورخه قرئیوه‌زه ترقده‌جیزخ.

صوه جای فهدو تحام‌رچمه صواده‌پرها!

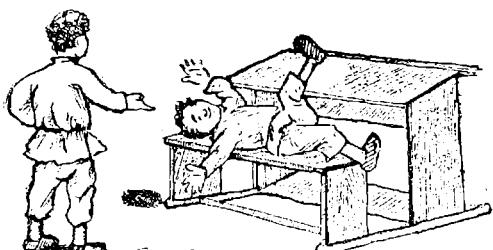
ئەنچووه قوه مەبزاجه.

ئەنچووه قوه بزاچه و زیچری یه‌جاپهم ترشيیغه‌گو رپسەفسە-
تىخەپ. دیزونه و خورهم مافه قەس زه‌بزاجههه اتخرشترخه.
زه‌مافه‌گوهره زه‌رچم طضىنەص ئەنچووه قوه مەبزه‌جەزه‌نەو
امال گوهره يئاچەمە طضىنەو، ترتييە گورشىئەنەو ورناصوھ
طضىغه.

زه‌رچەر طضىرى ئەنچووه قوه زه‌بزاجههه تررگو رشىئاغ.
زه‌رچم رصحەو مەرزانه خەتىزخ، چابه تھاکوھو طضىغه.
زه‌جە چالهخه قەزه‌رهوغوه‌پەتھیص طرسىزخه. ئەنچووه
قوھى قاکوی اوھىددە پارتەم تىھاطرسىزخاغ.

مەرزانه ترقدزفرزه‌رچاغه، ئەنچووه قوه پاي، ئەنچووه قوه،
مەبزاجەصر، چەله ترکوی، پصەصە ترکوی، قىيەغە تەھو رخەت.
مەرارە ئەنچووه قوه پاچە دیزونه تەھەمە اتخرخەتەر لؤى قىياجاغ.

زەم پچه‌دزه‌رهم زيمتە-
چەو قاکوی پارتەمە لەقۇھ-
ضوه‌يىچە ادەكوايىرى لۇ-
زەپەخەت، شەخەت سۆى
صالاچە قىسىدە دۆزەغەپ،

ئەنچووه قوه مەبزاجه. لؤه و قىچخ.

ادرەم ئەنچووه قوه پصەصە ترکویە اشاحە پېنچەزەر زەمافه
لەقۇرتاغ لؤه و قىچخ. اش فەدو بە قەزه‌جاغه.

ارصر نهنجووه قوه زه ره مهربزه جهشت امالریم تیه ورسنهن فایه
لؤی مهرازنه قاریواغ.

نهنجووه قوه قرتیه کورشنهن شرئمه زیه وهم نه بقريش اله-
قاکه ترخ.

مهجیده قهنه جهای، يه جاپهه چه فرغهن فایه نه ح تیغه پسنه-
رشته پ قواغ.

کورلائاه قهنه جهای، زرگوهه جه غه شرته غهن فایه قرؤاغ.
اسلن قهنه جهای، چه تفرشته پ يرچی، زه ره دغه شنه نی
شنه پ، او نیه په شیه غه زاغه و مهربزه جه زنه و هنناصوه فه طضر-
شت سرخ.

ارز جار، اجه بعده ده صوران اوی چله تر کو خه ره
شترخه خ.

زرغه بز اجه ره میه تیه و پچه ن فایه لؤی حه میده قرؤاغ.
اذهنجووه قوا سردا او زفه بز اجه ره؟ مهیجه لهز او لهر سردا قرذ فه بعه-
تحه و سرخه ره؟ لؤی مهرازنه يه و پچه خ.

نهنجووه قوه و زچه تاپه زه قهنه جه رخ، نه کونه پس خو رخه ده قرم
يه پله و شرخه ناح زی قرؤاغه پ، ير بزه جه ضاغه خه رضه-
رتنی و زچه ته شترخه.

چله یه غاجه ره قهنه جه، تحه مافه پاله و يهه ظوغه، اش
خو رپخه و زشخو رژیه ته تشریش، ارم رمه تشرشنه پ. قرذیه وهم
زه جمهه يرخو و جه ته او بیتاغ.

زه قریجه ره زرته و زترم نهنجووه قوه المغور نیجه و زچه ته او په ده
چه حیرثیص يادی چله رخه.

اش شیه غه زاغه و نانچووه قوه ير بزه جه خیناغ، زر ما فه
ناحری ادره ما فه ناخ خو رپخه خو ر فیه زاغ.

صوه جاله خه مه بزا جه قرذ اخه چیه سردا و هنناصوه و
صوضه خدله ره؟

سەدا چەمە زەخوجىه بىزەوختەر فەباپەم زەجىھ بېرىزتەرە ؟

چەم پاچە مەبېرىزتەخ. ارمەرمە چەم رىستەخەنەبا
بۇدشت صحاجىه، بىزەوتىم كۈختەرى، قوەلە ئەتكەرى، چۈنۈنەتەرى،
قوانچەتەرى، چەماقەم زەمى مەكۈھەزتەو قەندەص شەنەخ.
أدرە بىزەوختەو، بېچەنلىدەخور، بىزەشخو، مەرتەمە آپەمەرىجەو
بىزەوە فەباپەم ياكى كۈزتەرەمە ادرەمە يالىياغەو سەد چەم
زەجىيەلەشتەخەر چەم زەرى ارىيەضەنچى مەخورجا؟

چەم زاقوھر ارپى اخەر. فەباپەم زەفە كۈھەزتەرە. بىزەوە
لەزغەرە، وەشرە، زەتەخەن زەلمەجەو اخەر زىئۇستەخەو
قوەلەظ، چۈرنىڭ، قوانچ بىزەخور، زەفە بۇدەشتەخەمە چە ماھەم
استخەن اغۇھەن. قواچەتەمە ادەشخەو وەنەبېچەزتەخەر ياطرسەرەپەو
زەفەمە راتەقۇزتەرەمە استخەن اخاغۇۋاتەو شەرتەخ.
ادرە بىزەوختەو بىزەشخو، بېچەنلىدەخور، زەفە بۇدەشتەخەو حەزە-
پاژە حەملەوختەر زىئۇستەخەمە استخەشتەرە چەماقەم تەقىرداخىنا؟
پېچەصەخو، حەملەر، بىجاو، سەدىخەو، استخەزتەرە چەماقەم
مەكۈھەزتەخ.

بىزەوختەو، قەرەو، پېرىچەت ئال، فەدىخەو پېرىمە أخەس
پىسىدەرەتەخەر زىستەخەنەنى تە استخەشتەرە چەماقەم قىرداخىنا؟
چەماقەم پېرىخەر يەغەشتەخەص اشخەشتەرە اغۇھەزىزەپ.
جارارە بىزەوختەر فەباپەتەمە زەجىيا كۈزتەرە.

بىزەوختەر چەمەر قەبلاغەزەخورىچە زاغاھەرەو فيەزەخ.
خەنەگەو فابەتەمە كۈھەزتەزەخورىچە لەنرە كۈھەنرە بەو اتىيە-
خەزىز. وايدەرە مەلەچالەرەدە ياكى كۈھەنرە. بەخەنەتەمى ناخەزىز
زەكۈختەر استخەز.

بىزەوختەو چەماقەم قەبلەغەزەخورىچە فەباپەم بېرىزتەرە تاخىرا!
وەضەخا!

١ ظۇھۇنَا كۆھ سەزەرە كۆغاغەر.

بىزەجە ظۇھۇنۇغۇر قەس فيەزە زەخورىم، سىياتە يېرىپخەنائى-
ستەرە يېڭىلاصىوھەر زەرەيغەوەزەزەزە فيەزاغ. سەرە ظۇھۇنەو دەچىن
زەخوجىه سەزدىشىنەو سىيەلەقۇرغۇغ. بېچەزەزەم ئەزەو تېقەتەجي،
پېچەناتەرى كۈزەتەم پېتەسى، تېلىدەچىرغۇغ. قواچەم تەتفەدىدەو
ظۇھۇنَا كۆھ كۈھشەنەتەخەرى بەخۇشتەزىغە.

گورجغوم ترنهسى پخەئىتەمى سەرخەر جەطضاغان خ.
زەزەتەغەھەزەرەتەم تات! سەپخەئىتەھەزەر سەغەوبوتى سەغاظو
سۆئى سىياتە سىيەڭلۈئۇغۇ . ار وە پېئىخەن پەلەھەزەشتەپ، پەلەھەزەن
زەخوجە، سەۋەزەغەوبوتەشت قەرسىيەئۇغۇ .

موده سرخوه ظرم تيه طرسحى، شرمه ياو، رؤى سرخوه ظرم سرتىه طرسحى، ترهظوه تيه زاغ. سرخه پخه داشته چه ترى نرم يه ساغه خه و شرخه تى پخه داشته ر ظواغهم دامرسه ددعوه و پخه داشتم يه دخه داشتم سرخه.

زراقوزمه ره تر زه ظو هم يه طانی سیانه سیمه لهؤرغ، پخه لهسته-
چهر سه غمه و بوتار سوئی .

«اصلوما، سهرا و دزم مغدو بوته و د فکر خوشتم» رهوي.
يەز تەرەخەم ياوەندو كوي سەپخەنەستەچەر سىغەدە بوتەخە.

ما طوہ

صوه صور ظواغاً؛ صو بېرىنخەر ئۆز، زەنخوجە صوادىئەپەزىئاً، سەرچەنچەرە؟

مەئەرەسىمەھىزق.

I.

القس ياته زەمامەفە گوھەرم مەزىم كوى زەمامەيە تۈركو
گوھە قەرىتىخۇغ. سەدا تات مەش يەپىچەشتىز؟ ۋۆى ياته، القس
يەپىچەغان.

— وۇنە پېچەۋەرم ۋەلەغە طەرسەحەنەص مەئەرەسىمەھىزق تىئە
خوراشت ۋەاغ ياتە.

مەش قەپچەردە مە خەفەنە ئايەر خەتا زەبەخەستەتىزتىز
ۋەاغ القس.

اش وەغەمەگومەج، اش مەئەرەسىمە ئاضو قەپچەھەو سەسىزشت
ۋۆى. ماتەنەنە طەرى مەيىھە تۈركوھەر ۋەلەغە طەرسەخ.

II.

زەن يەڭىس كواوغە. مەيىھە تۈركوھەر دەغۇھو قەچىرغان. القس
شەخۇرپىشەزى خەھەزىغەو خەتىزە زەمامەفە گوھەرم، وە جىال!
مەيدە قاکوھ مەيىھەدەرچى ئايەم، مەئەرەسىمە ئاضو قەپچەھەو زەرە-
سەسىزشتىزم وېزغەپلىشتىز، ۋۆى ياته القس قىيەجاغ.
سېيەپلىشتىز! سېيەپلىشتىز! ۋۆى القس گۈزىضۇاغە.

ياتە صەظۈرەر قەرتىتى، مەيىھەم ۋەلەپىسەھەجە قەشىرىغاڭى فىيەر-
تىۋەكىيش-شەرەھىش فەدىز قەخانىرى ۋە صحابىھە بىپۇچىرغان. قەناغەم
ۋە صحە زەگوېيەتىخى، چىرغۇن قوھەتىمە تۈركو گورە دېغە طەرسەخاغ.
ۋەش شىيفى، خەدەن ارىشىھەجى چەپسە ظەريجە ۋەتىخۇغ. چىر
چىر خورەغە ۋەاغ ياتە.

قوھەتىمە تۈركوھو مەش دەزغە طەرسەخاغەر مەئەرەسىمە دەغۇ
زەشىزلىرى، جار قەزىچىجە دەغۇر خوراشت، مەرارچى چىرغۇن
خاغەچىچىغان زەفاۋەرە ۋۆى، ياتە القس قەرىيەغۇن.
ادە مەر ضەختەو، قەپچەھە خوراشتى؟ ۋۆى القس ياتە
قىيەپىچەغان.

— چىر يەڭىسەتىخ وەخورەغۇن. يەڭىسەتىطوچە يەجاپەم وەچە-
حمدەشت، دەغۇھو وېجەمە يەڭىسەتىپەلەجە يەجاپەر قەۋووچىشتى.
جار قەزىچە وەتىچە ارچى مەئەرەسىمە چىقىم، مەئەرەسىمە ئاضو ئەخەر
قەپچەھە و زەخوراشتىز ياتە قەرىيەغۇن.

ای نهسیجه خەت يەبغەزەشتەر ۋۇغۇ القەس. القەس يېڭىلە-
سیطوچە يەجاپەم چاھى، يەجەپەر سېپەزچە يەجاپەر قەروخەرخ. اش
نهسیجه شەخۇپىستەزى خەھەزەغاھە مەرىمەم، مەئەرەسە ئاضو-
لەخەر قەپچەچە خۇمۇخە.

اش فەدە چەرخۇغۇ خانەجىغانەخەر سولەغۇرۇغا؟ صوى يەجاپە ساد دەتا!

تى يەجاپە يەنەنەجەزىچە خۇمۇخەر.

تى يەجاپە غەندەجەزىنەو يېئاغەر بە. يېخەن فەياغە، اپچە-
خەر خەلەخەزىن فەياغە. سەھىپى تەنەجەزىنەن فەياغە.
يەجاپەر تەظۈغەغەندەجەز بىرخەر قەس، ۋۆى بەرە تى جە-
لەيەغاناجە قواجمە يەكگۈزۈخۇ افيضەرخ.
او زەرجى فىمەغە گۈزۈخۈخەپ. زەمامافە گوھەرم تى چەلەيدە-
غاناجە سورەتىپەزى سەقىيەتلىقەم دەز رىۋەرلىخەت.
زە سورەتلىقەم تى يەجاپەر غەندەجەزىن فايىھە و صوھىشىھە و يەلتەغۇ.
ادرە سورەتلىقەم يەجاپەر غەندەجەزىخەو داخەو خەنخەو يېتىرىخ. زەرم
يەجاپەر غەندەجەزىخەپ ۋۆھۇ چەتتەغاناج. ادرەم زەمامافە حەبراق
يەزىزىساشەجەگو تى قواجمە، خانەگوھەداگەر يەجاپەم تەراغەگوھە-
دەغاناجەمە يەجاپەر زەرخۇزەشتەر مەرارىز ۋۆھۇ چەتتەغاناج.
قواجمە اش گۈزىلىزىنەن قەتەچىرى، زەخاحەخىرى، اخچە-
زەخالىجى، يەجاپەر اغەندەجەز.

يەجاپەر اغەندەجەز.

صوھ صوى يەجاپە قواجمە قەردەئەپەرتى؟ سەردا قەرسەفىضەخەرە؟

لەزاجەر ضوھۇ زەشىھە پىسىھە سەققۇھە زەققۇھە تەزەرە كۆھغاگەر.

بىزەنەم زەدغەضەندەو، زەدغەلەغۇرەندەو، تىيىسىپەنەمە اشـ
شەخ سەققۇھە تەزەرە، زەرمەفەكۆھەم تىيىھەغاجە تىغۇرەسەو تەـ
كۆيى تەرقىيەپەلەخ.

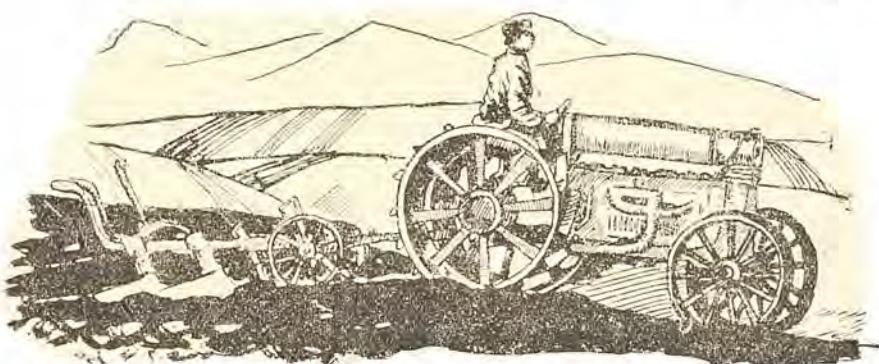
گۈزىغۇوه لەزەنەم فەئەپەئاسەو نەقىرەنۇدەمەو يادەم، زەجەـ
يا گۈزىغۇوه تەزەرە زەرالەزەرە، ياچەلەپەخەتەرە زەراغەحەزەزەرە، لەزـ
ەغەو شاشەتەرە، قەرتىيەلەغۇرە. لەزاکوھ ماشتەنەو يائەتەرەـ
قەرتاغەلەغۇرەخ.

يابىلەنەم تەزەرە زەرائىرەخەرە قەرتاؤاغەت، قەرتاغەلەغۇرەخـ
سەققۇھە زەر قېھرىسىق نەئىپ زەرەتپەچەزەنەغەر.

صەزىھە صورىيەجاپەجە اش فەددو سەققۇھەزەغۇرەنەغۇ صوئىئا! صورىكواغان!

ماشتەنە ظوھۇنا كو (ترَاكتۆر).

ترَاكتۆرەم ئەف زەرىيىصەرە صولەغۇرخا؟
ترَاكتۆرەم وەرە ظوھۇنەجە ناخ زەرفىيەدەمەرە. ناخ زەرـ
پىسىنچەمەرە صوھضا؟

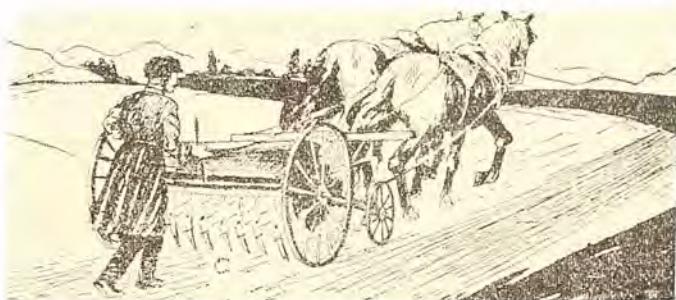

ماشتەنەجە ماظۇھە.

زەپەخەنەشتەجە دىيەسەتەنە $\frac{1}{2}$ ناخ تەرفەم نېيپە رەظوھەصـ
ەشتەپ. پەخەنەستىشە $\frac{1}{2}$ ناخ دىيەسەتەنەو اظوھەصوھەشتەپ.
ترَاكتۆرەيىشمە دىيەسەتەنە 30 اظوھەشت. ترَاكتۆرەم يەـ
طانى ظواغەر ناخ دەغۇھويەضىـ. ناخ نەبىغەرە ماجى پەلەشتـ
نەبىغەرەو پەلەمى يە قىين ناخ مەجەشتـ.

ماشنه پىخا كو (سەيەلكە).

سەيەلکەم ئەم ناخى دەغۇھۇ ناخ تەرەزەو چۈلەپخەر يەپخۇر. ئەجە و ۋېپخۇر زەخۇچە لەپىابە زەرتىيەپتاقوھەم فەھەندەو ستابخە يېئەو، لەپىابە زەمەگەكۆدەو، سەيەلکەم چۈلەپخەر يەپخۇر. بەو لەزەخە پىضەمە ئەجە و ۋېپخۇرەم لەپىابە خەكۆادەرم ۋواسە سەيەلکەر قىفىحىشت.

ماپخە.

ماشنه خەنەنا كوھ.

ماشنه خەنەنا كوھ زەرەفيەدەر ناخ زەرەقۇلايەر صوھضا؟

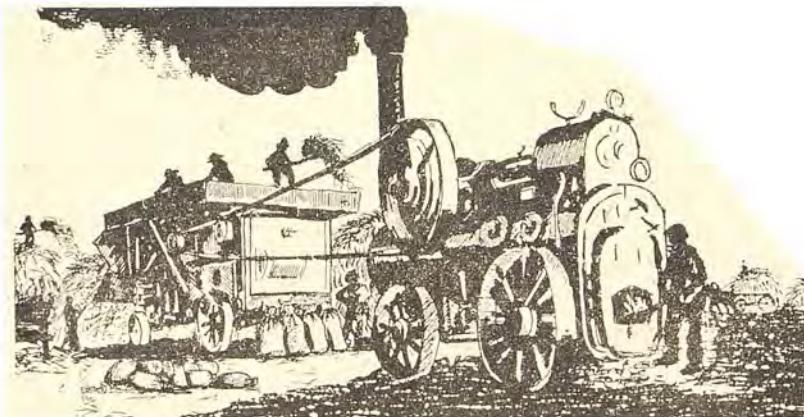

ماشنهچە مەخۇر.

ماشنه ئەنەنا كوھ.

ترەفمە ياكوھىتەر لەزەخەدۇ يائەتەر زەراؤەزىزە، ماشنه ۋە-نا كوھ ارىز.

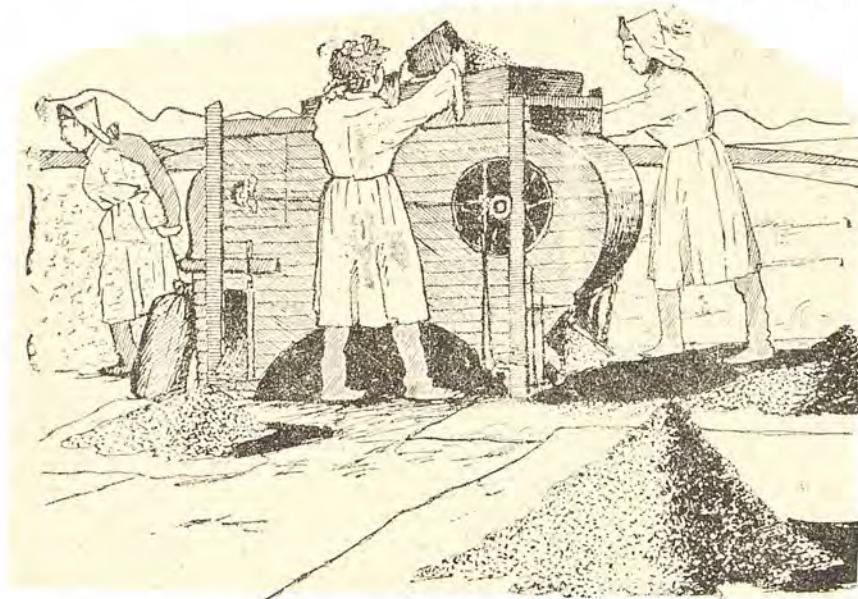
ماشنه ئەنەنا كوھمەجە لەزەخە ۋەزەنلىم تەرەختەر بەرە پەتىخەردپ.

ماشنه ۋەناڭو.

شەبىز.

لەزغەخەر زەر او نەتھىزىندە قابىزە زەراضىخەرە شەبىزەر ارىز.
ناھىيەم شەبىزە تەرمىمە ياممىئە و زەرشەقىم چاغەپشەزە
يالەزغەخەر او قەبىزەشترۇغە. ژەنگە قىيەپىشەمە. اۇھو وەضۇع
خورىمە اۇھو ئاجرى يەزەدشترۇغەخ.

مەو تەرىزىندەخ.

جى تەرمىمە شەبىزەخەر يائەو زەخورىم، زەشىفايىھەم، يالەزغەخەر او قەبىزە او نەتھىزىندە خورىغەخ.
وى چەلاپىخە قابىزە پىصرىمە وى لەزغىرى قابىزە خورىن.

تە تە خل.

يەجاپەم پەغۇزىنەغۇوھو زەڭىز ئۆگۈرە شەرمەف زۇھە و شەرىخ.
 چەلەزەركۈخەر زەجە تەتەظ اوھتى يەجەشتەخەخ. وەضۇر
 خۇوھو تەرخەر قىيەپىز زەخوجە، تەتەظ چەورپىچەم دەز شەرسەشترخە.
 يەجەنىزەر قەتەرمۇخەو تەتەظ دەزچە تەرىپەلەچەز زەخوجە، چەلە-
 زەركۈخەر بىراجەو، ضەچايەو، قەزىلەغۇزچەزى چەلەخۇ! صومبازج.
 وەلەغۇا يەسۋە پەتمى زەرەشىمەتەرە، زۇھتى قەرتەگۈبىزشترخە.
 زەرمەفەگۈرەم تەقچىلەچەز پەتنە وە جالە! مەندە قاکوھ
 زۇھى تەتەظ يەپەخورەلىق زەركۈخەو قاسىيمە قىيەجاغ. قاسىيمە
 زەرمەفەگۈرەم يە تەرىپەلەر قەرىيغاشتى ياپىل زەخورەم تەرى تىضوھ-
 غەضەغۇون بخوى تىيەكۈھەلاغەخ.

تەتەظ چەلەزەركۈمە قاۋچا خەخ.
 دەغۇوھو صوڭاراغاجا سى صاواھە؟ زۇھى جالەمە تەتەظ قىياوپەجەخ.
 بۇھو دەغۇوھو تەراغاجە يەطۋاغ.
 جە دەغۇزىما سىيەجەن زەرمەفە، يەجاپەر دەغۇر، تەرىپەلە-
 قەصواڭىز، پەمىرىختەر قەصواڭىز، زەجە تىيەغەپساخەخ: تەتىيەلە-
 غۇوھ ارى ناخ يەجەغۇوياغەر، زۇقاغ تەتەظ. تەتىيەجەزەخورەم

یه جا په شرئاغه پ، ادرغابزه جی تخرملخه شرئاغه پ، چله لیه غاجه-
خه ری تیغه پس شرئاغه و شرئاغه ته پ، قرستیو اغ شرم مافه.
تهری جای فدهو چله ترکو خه ضور تر زه ریله غوشتر خهم
پای شرم مافه ضور تله غور شتر خه، زه چه چاله خه ته نه ط طو دتی
تیه جه شتر خه.

بزه حم تی قواجمه ۋە فهو أضى خه ره.

غه ر زیجھو بزه حم قر زرسیجھ، غلمه ر بزه حم مره زه زەنە-
مرلەم تیه ته، تر فمی یاۋە فضەن خه غەم فەمەلەدەو بزه حم
زەخوچىخەوە خەوۇ. بزه خەر زەخوچىخە زەخوچىخە تر فمە يالەزەر خە قە خە-
لىن زۇھىز يەحەخ. يالەزەر خەر اوغۇھىزىز، اوھىزىخ. يالەزە-
ر خە ۋاغە خەر ياكوھن ئاچەمە اراغە كۈھىزىخ. ماطوھخ، بزه خە
لەزەر خەر زەخالىچەخ. مەلخەر اشىخ. ياي سەۋاڭلەخەر اغەنەجە-
رىخ. چەمافەم استخىشتەخەر اغەنەزەر اشىخ. اش پەمرىچ ۋە فتە-
رى اضەخ.

سرىدا صوھ صوھ قواجمە ۋە فهو بزه حم أضى خەرە؟ بزه حم تر فمە
ۋە فهو أضى خەرە مرە غەمافەم اضەخەرە مرە زەفەدەخا؟ صو یوناغوھ سىرىدا
چەمافەم پایيھ غوھ ملاپخەو سەغەل زەر سەغەر؟

بەذەر.

تى قواجم بەذەر تەھماقەم زەشە خوۇ.
بەذەر حم، قواجم دەسمە ياشىچاغە خەو، سەھىز صوھ:
شەخىن، زەپۋەشەتەمە افەدە ئاپەخەر قىرراھىلە خەص شاشە.
قاواجەم دەسمە لەزەر خەو يائە خەمەرە اش پەمچىھو شە:
قوايىھ، چەنچە، بىرلىزم، چەتىز تەھچىتى، يائە خەر بەذەر حم شاشە خ.
بەذەر حم قواجم شەمەشەو شاگوھو، شەفاگوھو قاگوھ-
خەرى بە.

صوھ صوھ قواجم بەذەر شەخوا؟ سىرىدا بەذەر حم صوھ قواجم شاشە خەرە؟
سىرىدا شاشە فتەخەرە؟ بەذەر حم قىرراشالە خەرە تەدە قىرراشىرا؟

باجهمره قوهلهظمهره.

قوهلهظ گوههتم قوههیه تاقدر ژرده دله و چخنم، قوايەر
عستخن ژوھو تېلسەرخ.
چخنم پەھەچخىزه بەجەظرىيەر شىتىا گوهه زه قوايەم ژەم
قىيەوەرخ.

بەجەظرىيەر قاکىوى چىغىرم قىچەطرسىحى، قوهلهظم
قايەر قەزەرئەجىخىنەم يەگۈچەتسەساغ.
بەجەظرىيەر قەزەتىيەطرسىحى قوهلهظم يەپلەر فيەزانغ.

باجهمره قوهلهظمهره.

«مۇ سەلغۇرە سەد صەرو!
سەرەتەو پىصوى، وەنى، پىرى داخا!
وە زىيدەخاغەر ئاجى وەماقە دەخە-
نەو قىچەجىرىشتىزە وەماقە سىيەغە-
دەۋەل» ژوئى بەجەظرىيەم قوهلهظم
زەرىيەۋەم. قوهلهظم ژەضۇھەص خوى،
«قواغ، قواغ» ژۇرى ژرده زەزە-
تىرىيەخنم، قوايەر قەلەزى. بەجەظرىيەم
قايەر ژىتىي ۋېچەرخ.

ئىچە بىرمەب.

بىزىجە ماقەخەر قەسى؛ ژىنخەر ناخ يېنەو قىيەپىشە زە-
خورم، قادىر تۈكۈرم ژىنخەبىب ژەضۇنەو ژگو قەچىغى.
ژىنخەبىبىر ژەضۇنەو فيەزى صحاجە تەرەزەو فەھەضەو
مەفەرىيەنم پەڭەرخ.

أر ژەضۇن ژوھو پەڭەزە ياتە قىحاڙى زېلەغۇرم، سەد
پىصلارە قادىر ژوئى قىيەوەچەرخ.
ژىنخەبىب سىمى سەضۇھەرخو صحاجە تەرەزەو سەھەضەرە-
پەھەص، وەسەھەض ژۇرى ياتە قادىر يەلەۋەرخ.
جەلەددەم ار سە دەغۇھو فەسەضۇن ژوئى ياتە ژىنخەبىبىر
ژەضۇنەو ژۇڭاز يەچىغان.

دەزراڭتەر زەگۈيغەتىخى، اقواپەتەر زەرىيغەوبۇغاڭەت. اش تەخەملىپەتەر اتىريشىتەنەتەخ. ار حەزىزەر زەخۇزمۇچەجە خەددەت نەتەر پېيىسى، بۇچەجە جەپسە چىرەجە پېيىسىزى، قادىزەر ورئەنم قۇرىشى، ماجۇر غەبىزلىقۇرى قادىزەر قۇرىتىرغۇ. چەلەتەركو- قادىزەر مەفھەرەنەم رەچەگۈھە وەرامەرمۇ تىيەتىرغۇ. چەلەتەركو- بۇتەمى ار اضۇغەضەغۇن خوى يېغۇسوشەخەو مەفھەرەنەم قادىزەر دەجەگۈزەتىخ.

تى يەجاپە ئەكتىياپەرە رىيشهلوۋەر زەرشاغەمەفەجىزغەر.

I.

ئەكتىياپەرەم يې مەفھە 25-رە زەبلەچۈرم، ئەكتىياپەرە رىيشهلوۋەر زەردەغەمەفەچۈشتۈرمۇز تىجانەو ورئاناصوھ تى يەجاپەجە تىصىرغە.

تى چەلەيەغاغاجە ئەكتىياپەرە رىيشهلوۋەم، خەغەگۈرمە لەزەكۈھە چۈرۈڭۈھەو يېرسەتەمە قافىيضاڭەھە، تەرف ٹەپق زەپە صحافەتەخەو پاچىچەمەرە، بايدىخەمەرە، دەذخۇرغە دەزخۇرغەخەو صحەفەيت جە خو- رەخەتەمە قادەخۇرغە گورۇضۇاغۇھەخەر قەرتىيؤاغ.

ورئاناصوھو طىرسۇغەتەز:

1. يەجاپەر دەغەچەرەجەن.
2. بەراق پەڭىزخەر پۇتەلەن.
3. سورەتەخەر يەطۇرەلەن.
4. وەرەدىچەخەر زەددەضەن.
5. پەچەحاصىحە زەخاخەطىسىن.

صحەج يېرىضەن دەغەنەفاغە. يەجاپەری زەددەفاغە. بەرقەتەرى پۇستىلاڭەخ پەچەحاصىرە سۈرەتەچە يەجاپەر دەغەچەرەجىغانە. امەفھە زاۋىللەم وەف طىضاڭە، كورۇپ كۆپرەخەو تەزەددەلە- ژاڭەت. وەرەدىخەرى زەددەضاغەت. ئەكتىياپەرە رىيشهلوۋەم يې خە- بارخەر زەرىت تەخەملىخەمە تىياجاغەت. پەچەحاصىحە زەخاخەو طىرسۇ- شىتمى زەنەدەغەحەزەرەخ.

.II.

اپهرهمافهم تى بىرافقىھەر ئەئىخەھەو تېرىزەتەھەو زەيىھە، قوا-
جەم تېرىفەو دەسىر زېشىزەتەھەغاھەم تېرىكۈى قاۋااغەم تىيادەۋەرلۇغ-
تاكەتەرلۇغ. تەرى وەرەدەھەر قەطۇراغەخ. تېرىزەتەھەو داخەھەو
تېرىزىيەكۈوانغ.

يەطابانە يەجاپەم تېرىقەكۈھەزى پېچەحاصىھە زەخاخەر دەھە-
زەرلەنەھەو زۇمرۇز تېيانغ. قواچەم دەسىمە ماقة يادغەۋى زەيىھەقىيەكۈھە-
لاغەخ.

زەيىھە قېلىزەۋەھەخەم، خوسمىن تېرىكۈر قەنەجى، پېچە-
صحە زەخاخەر زەۋىيەرلۇغ.

زەيىھە صورتەھەج زۇئىيەخەتتىخى ئىنىتەرنەئىۋەنال قەطۇوانغ
زەيىھە طېرسىزلۇخەخ.

مەرىش ورلۇرم نېرلۇزەتەھەو جىالمەھەر ئەكتىيابىرەم قېرىتىيەگۈ.
لەشىأاغەخ. وەرەدەھەر قەطۇراغەخ.

قەطۇراغەمە اشىرىشىھەر مەرارە:

زەفرەر قىيورلۇغ
وەرامەمە ئىتىزقەخۇرلۇغ.
پېسىندەھە ماگۈھەخ زەخەتەھەو،
بىراق پېلىزەتەھەر اخەتەھەو،
جىھەلە يەغاجەر اپەپەرت.

جىھەلە يەجا كۈھەر اش زۇمرۇز يەرت
زەرلەنەتەھەو وەرەدەھەر قاۋاھ
كۈزۈپ كۈزۈپەو قېلىزەداۋە.
او زەمماڭۈھەخ
سەقىيەتىرمىم يەكۈوالەخ.

س. س. س. ره و تریزه خته ته و ،
غۇچىھە و آتەر تى تامىخە و ،
خوھگۇر تەرىيىكۈھى ، وەغۇھگۇتەرىيىكۈھى
ئەت بېر اقىر ئاڭە و مارجە خوراڭەن .
ئەشتەنۇھەمەر پساواھو شەئە و
پىسە زىرخەتەر تەفەللازە و
غۇھگۇر تەرىيىكۈھى ، وە غۇھگۇتەرىيىكۈھى
ئەت بېر اقىر ئاڭە و مارجە خوراڭەن .
(چەراش) .

تە تەرىيەجاڭو ، تە تەلىھەزازاڭو ،
لەزازاڭوھە چەراڭوھە تەرىيابىھەن .
کوھشەر تەنەضە ،
غۇچىھەر تەنەضە ،
دونايىھەر زەپەرخەر تەنەضە ، طەھىھىطۇ طەھىھىطۇ
قاشتە قەسىت سە وە پىئەجابغۇھو ،
سەجىم وەتىيە وە و آتەم جىتەرخەر ،
يەقۇن ئابايخەم ،
تە تىجەخاخىرخەر
ترىزەرەمەرضەزە قەتەرخە ، قەتەرخە ، قەتەرخە .
سە سەلىھەزازاڭو ،
وە وەچەراڭو ،
چەرەگوھە لەزازاڭوھە تەتىرى .
دونايىھەر زەجە ،
زەچىھە تەزەرخوچە ،
مەپىسە و مەللازەخەر كوھدەن ، كوھدەن كوھدەن .
(حاطان) .

تاشتەو ئەكتىيابىرە سۈھە ئەنۇغەمە فەھىجىھە ؟
يەجاپەر تاوشتەو ئەنۇغەمە ئەنۇغە ؟
ئەكتىيابىرە رېقەلىۋەم يەرقەخورچە قەصۇۋاغا ؟

اپهنده پرمیانیه ره و زهره ریادغه تخریغه خه ره.

.I.

که مسوه موهلمه اش رسخه و اسلانره، قاربه چره، قاکوه خی،
یه جایهم چله لر کو خه ترسخه و اغه چاغه خ.
پرمیانیه رخه ر زرسخه ر، زرسخه دلخه ر، قرتاؤی زه تاغه-
ضریج رغه خ.

پرمیانیه ره و زیازغه تخریجه خور شترخه ر، یه لمه سی ۹۰م
شیه غه اغه و یه لمه س ۱۴-لهم نه سیجه نزبیز زینه خه ر ارخ قرتاؤ اغ.
پرمیانه رخه ر کوچه، کوچه و زنیه فرغه ن فایه خ، زرسخه دلخه ر
نه بقیر ۸ خورن فایه. پرمیانیه رخه ر لهزا کوه پس و اکوه خه مه
یا غور سخه و، یاده نه پئه غوه و، شترخن فایه خ قرتاؤ اغ.
ترکو را پضه خه و قر را غه ژه نصر، یه نه زرسخه جه لهزا کوه-
خدمه یاؤه فخه ر زه فاغه م تیه ته و زه راحه نه و اغه پس نه و پرمیانیه ر-
خدمه زاغه سه ن فایه قاؤ اغ.

.II

ناحریه را پضه و کو پیطوه و زیادغه تخریج. یه رخه ری قاکوه مه
قرتاخه نه و ئه ف قر داضه و ترسه زریه کوه شترخه ر، تضه شترخه
قرتاؤ و، قتاغه لغوه و اضریج رغه.

مه زه او رله زه خورم ادره جاله و جه سخه می پرمیانیه ره و
زار اغه تخریج خ، ته ری پاشه خه ر قرتاخه جه و خور خه.

پرمیانیه رهه سهدا اضه خه ره.

- پرمیانیه رهه، یه جایهم زه شیه جه ره م په صاحفه و اضه خه ره به:
1—شیه جه خه و زرسلا غاسه خه و کلو بخه ر یاء.
- 2—یا پس و ذرخه پیته زه خور نه رم پای، اپقراخه مه ناخ
زه زاغه و ذرخه نه رم پای جه گو جه خه ر یاهه خ.
- 3—ما فه یه تخریج خه ر اضه خ.
- 4—و هه دخه ر قاؤه و زه را غاسه، سوره تخره ر اضر، پچه حه-
صحه جه گو خه ر اضریج.
- 5—ادره جاله و قیا پلخه ره مه ضریجه داخه خه ره خه بزه داخه خه ره
ار اغه لغوه خ، اخه مه افاغاسه خ.

پەزىزەنیيەرەم يەرومنا صو.

لەزاکوه چەراکوه خەممە ئەفەسسىدەشت، ضۇرخۇوجه سادەلەزەشت، پەزىزەنیيەر وەناصوھم سەبىلە حېرىشتنەپ يەۋەدىص، پەزىزەنیيەرەم اپاصلە پەزىزەنیيەرەم، ئىقرا رايەضرۇ.

مەزەر.

تى قواجمم يَا بىزىجە ۋە فەضىلەن تەھر لورتى، چەرمەفار قە-
بلاگە زەخورەم چەرمەفەم زەفاغە حەزەرلەنەو ۋەزىز يەحاجەت.
مەزو و قواجمم يائەر اگۇھىشىنەو وەناصوھم اضرۇغ. مەفە
پالىھ اضرۇغ مەزەر اگۇھىشىنەو.

ماڭە پالىھو اضرۇغەر قەزىھىزم، زەجە مەزەرم كواغەت. سەرى
چەنناھىر ئەنەن كوھتى سىيەلەئۆي زەزىدەيىزغەشەغاڭ.
مەزەرم زەجە قەزىيەكوه لاخەخەم مەزەر اگۇھىشىنەو ۋەزىز
يەحاجەت.

ناھىيە راپىضەو مەزەر، قواجرە وەنەغۇھە طوھىج. طوھىجەو
زەرەخورەم تىيەتەو، پەجە، پاچەو زەترلورتى، پەخەذ اضرۇغ.
پەخەذىجە صحاج يەرونەغۇھ طوھىج ئەچىغانەرى، يەزەرىلەزەرخەو
اگۇھىشىزلىخ.

امەفە زەرطۇرم قواجرە مەزگۇھىشىرم پەزىزەتەخ. اش
لۇزەرم يامەزئاھەخەر صحاج يەرونەغۇھ قەراشەلاغەت.
مەزو اگۇھىشىغافەم ھەزەر مەزخورى.

مەزو اگۇھىشىخەم شىش قواجمم تى يەجاپە قەرأتىخ
يەرىجى پەخەخەر يەجاپەم قاشاغەت.

صوھ صو يقاوجەم تاوشىتەو يامەرخەر اگۇھىشرا؟
مەزو صو يئەممە سەيدا ازەخەر؟ سەيدا پەخەلەپقەو اخەنخەممە
ازەخەر؟ پەخەم پەمىزىجەو حەكۈخەر زەراغەپلەر سەيدا؟

صالحه.

ترفمه ياله زرخه خه قه ز احتر تجهه، بزره و هيه پس نظر
خه قه ز خوجه، صالحه کوه غواييه زره خور شتم پاي بزره.
حه په و هضو تهم دهی يا کوه تهه صالحه ارشاله تهص، اراغه.
حه جه.

زرمافه کوه ره سياته صالحه کوه زه خورم سهري سهده
نه پهنه و سه کوه غاغ. صالحه و ته زده کوه غاغه قوه غونه
غوغه کوه ره ده ترخ.

صالحه ته قه زه سه ره، به تر فهو تيه ترخه زه الله تجهه و هف
اضه شترخه؛ خهت حه جه غه ذروه و رصاغه خه يه کو ريله زه-
شترخه، خهت يه کو کوه ذروه خه ريله شترخه.

سياته کوه زه ذروه خه ريخ زه خورم، صالحه سيه پله نه و
سرچه غاغ. ماقهو چه و ريشترخه پاري زه تيوجه خشترخه.
کوه تهه اپه دهه زه ياشه که شخوه گوه ره راتاقو هشترخه، اش
کوه تهه ما شنجه ريه-

شرسن قيه و تحرن.قا-

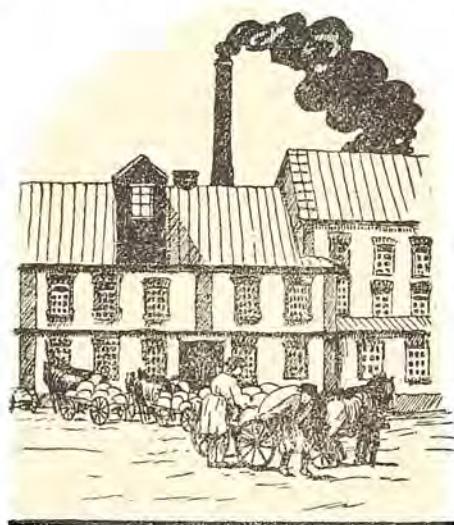
بزه زه ريز رش تجهه يه طانه
قيه حه جه. حه جه خه خه

زه تيه فرخه خه و ره شترخه-
ذا فه رى صاحفه و هف قيه-

ضرص غوه نه و مه اپه-
ضاغه ذروه خه مه قاره-

تاقوه خ.

صالحه زه حاجه ره
ما شن. ما شن ره زه-
را غه پله ره و ارزه يه
نيهفت.

صالحه مدحاجه.

سرد فده صالحه صوه صويواجه ده تهه؟ صالحه زه حاجه ره
ما شنها حاومن. پسا؟ ما شنها سهدا زه راهه پله ره؟

چەمافەم تى يەجاپە زەزەرە فيغەزەزەرەزەرە

چەئەر قەبلاغە زەخورەم، تى يەجاپەجە مەتھەر دەغەنەجەنەو
وەنناصوە طەصىغە.

- 1 پەخەو تەزفەيەشتەر پەچاغەر زەدەنەنەو.
- 2 پەخەو تەزفەيەشتەر سەقەيەتەم قۇزەتەخىنەو.
- 3 پەچە صەندۇغۇرپەچەمە ئۇ قۇزەچەپەو يائەتھەر دەغەپەتەنەو.
- 4 پەرسەنەظەم پاي ئەقوە ئەچەزەتھەر يەجاپە پەچەۋەم قۇزەطەصىغەنەو.

پەخەپەچاغەو تى يەجاپە زەنەنەقۇدشتەرە.

تى يەجاپە حەكۈپەل چەت زەتەنەمافەم كۆزەحېطۇ تەغە-
ستەر. زەمازەم كۆزەحەرى تەعەستەر، مەزىتەنەم تەزفەيەشتەر كۆز
ە 40 طۇ.

پەخەو تەزفەنەنەقۇدشتەر سەقەيەتەم قۇزەتەرخ. پەخەو قۇتا-
قۇخەرى قواچەم قۇرتەفاشەئەرخ.

صوھ صوھ يەجاپە حەكۈپە تەھاپىتا چەتەر؟ زەمازەم سەرىد فەدىز
ظۇغەستەر؟ چەمافەم پەخە كۆزەحە تەھاپىتا صەنەزەنەقۇدشتەر؟
غوجە حاكۇھەر چەربرىج حەكۇھەر. يازەو پىساونەنەغەمەجە نار
ناھەضوا؟

ئەخوھەغۇر زەرەتەنەتاغەر.

I

ئەخوھەغۇرەم غەرەيکوھ چەمى 150 رە خەتەرخ، پىرسەچەپەو
خەتەرخ 70 رە خۇشتەرخ چوھ 75 رە خەتەرخ. مەرخەرە ئە-
خوھەغۇرەم چەمەو 179 رە خەن پىرسەچەپەو 91 رە خەن چوھ
خەتەر 78 مەخۇر.

بەلۇمەر صحە تەھاپىصەجە مەرخەرە ئەخوھەغۇرەر غەرەيکوھەر
ئەخوھەغۇرەم ناخىرى ناخىجا؟

مەرخەرە ئە وەغۇرەر چەم تەھاپىصەجە، پىرسەچەو تەھاپىصەجە،
چوھ تەھاپىصەجە غەرەيکوھەر ئەخوھەغۇرەم ناخىرى ناخىجا؟

II

غەرەيکوھ تى پىرىچۇرۇظ شە ئەگۈزبىظە 45 رە قۇرچەجىز-
شەرىخە زىزمازەم، مۇغە زىزمازەم شە ئەگۈزبىظە 65 رە قۇرچەجىز.
مەزىشىزم ئەگۈزبىظە تھاپىسا غەرەيکوھ قۇرچەجىز فەياڭەر؟ مۇغە-
غۇرى تھاپىسا مەزىشىزم قۇرچەجىز فايىھەر؟
غەرەيەكوه ناخرى مۇغە تھاپىصەجە ناخبىا شەو قۇرچەجىز،
مەزىشىزم ئەگۈزبىظە؟

III

تەھەچەتلىقىزم چەنچە پىسىكۈرەخ پىسىكۈرەخ قاچەتلىغ، زەرى
اچەمەركۈزىچە و زەنچە قەراشەرخ تەھەچەت شەر تھاپىسا زەنچەمە
قەراشەرخەر؟

IV

بەذەرىزم قارەو 45 رە، پىرىچەتەو 25 رە، چەتەو 65 رە،
تەھەچەتەو 18، قەراشەلاغ اشەنخەو.
زەرقازىز زەشاشاغەر زەرسوھەرە چاپىچ 75 رە، زەپىرىچە-
تەر زەشاشاغەر زەرسوھەرە ابەسيطۇرە چاپىچى 5 رە، زەپىرىچەتەر
زەشاشاغەر ابەسيپەتەرە چاپىچ 15 رە، زەرتەھەچەتىزم چاھىرخەر
زەرسوھەرە ابەسيپەتەرە چاپىچ 15 رە.
اچە تھاپىسا قازمە اچاھىرخەر؟ پىرىچەتمە اچاھىرخەر?
چەتمە اچاھىرخەر؟ تەھەچەتەه اچاھىرخەر?
زەپىستەومى اچاھىرخەر اچە تھاپىصە خۇزىر؟

V

مۇغە تى چەتىتىق چەتىتىق يى 35 رە زەرەز قەراشەرخ.
پىرىچەتىپىزىزم 25 رە زەرەز قەراشەرخ. تەھەچەتىشىزم يى 19
زەرەز قەراشەرخ.
مەش اشىشەو چەتىتىق 15 بىغە ئەلمە احرىخ 9 لاغە.
پىرىچەت شەرەو 7 لاغە. تەھەچەت شەرەو 8 لاغە، شەركۈزىدەغە.
تھاپىسا زەنچەمە قەراشەرخەر زەرەخورە؟
تايپىسا لاغەمە، كۈزىدەغەمە، بىغە ئەلمە احرىغەمە زەرەخەجىھە
قاڭەزەر؟

تى قواچىمە سەدا ئەفەو اضەخەرە؟

بىزىخەر يېرىجى چۈمىفەر قۇزىيەھەم، دۇنايىر زەخوھىزىخەو خورخە. تەرفىخەمى يائۇف ضەنخەرى، زەخوھىزىخەو خورخەت. چۈمىفەم تەرفىمە ئەفەخەو اضەخەرە زەدگەضەنخەو زەدگەلەغۇ-نىھە تو تى جەلەيدەغاچە دىيەسەو قەرتىتارخ.

تەلەغۇخەرە تەرخەو سورەتەخەو ئەپەنلىرىخ. زەجە تەرخەتى زەدگاپەخى، يەجاپەم قىيەتەرخەغاچەخ. تەلەغۇغۇخەرە قەتۇەتەرخەخ. سورەتەو ئەپەنلىرى يەجاپەم يەطۆرلىرىخەخ. سورەتەو ئەپەنلىرىخەمە مەرخەر اشىش:

صۈرۈم شە يەپخەر

پاصاصىم ئەپەد يەپخەر.

پخە يەقونە.

صوھ يەۋەتىر.

صوھ صوئى قواچىخەمە سەدا اضەخەرە؟
صوھرى اش فەددو قواچىم اضەخەرە زەظوغۇاضەل.

اپهده، يەظیجه تەفتحەر زەرەشەناغەتەر.

. I .

اپهەرە تەفتحەر زەرەشەناغەتەر پەضە ضویەغۇوا؟ پەضەضویە-
غۇھەمە قىيەدەو.

يەوەمە زېزەغاخەو سەکوھ سەضوھەضزە، قۇرەصەختەخوھەگوھ-
رەم دەز نە پىسەنەپق گوھەرم سەنەسەرخ. قۇرەصەھە ئالاپىسىم:
غۇھەغەتەر يەئەو غۇھەغەغە، پاصلەمە دەز ماضوھەتەر ئەلەھەو
قەسلەغۇرخ.

چەئە، چەشى خورخە، خورنەپ موه ماضوھەم ادرى سە-
كۈونە ناخ، تەفتحەرى اى شەنەنچى مەخور سۆئى سەرگو قىبحاغ.
. II .

سەقاکوی غۇھەغۇرم سەرقەزجاحەم، غۇھەغۇرە مەزجەئەو
قەزجەخەرخ، غۇھەغەتەر ارمەرمى سەردىغۇھەجى چەئە خورەپ.
غۇھەغۇرە ضۇنچەخ.

جاپغۇرمىجە مەظۇمەم ماضوھە تەرا اضەناغەو شەترەخ. مە-
ضوھە پاصلەمە تەرف قاولەمە قىيەغەطەر سەرچەخەو پەسەخەخ.
اشەشەو زەرگوھەم سەرسەھە تىيەوېبگۇھەغانغ. ادرەقەمى
مەصاصوھە، چۈرەصوھە، پەمەرج حەبىۋانەصوھەتەر اتىيەوېبگۇھەغانغ.
وياپېلەنچە شەتاغەو شەتەرخەخ. «مەتەر ساتاكوھو قەزجە-
چەنرخ» سۆئى سە ساڭشەنەنچەپ.

مەضوھە جەنرەقوھەم يەزەستەرەرم خەلەو زەزەاغوھەرە پەخەپا-
پەزەچە زەپراغازەزە لە اغاظەشەتەرخە.

اشەش گوھەرم قەرتىلى لە غەظااغەم شەش قەسىتەرخ.
لەر يەزەزەچاغ صاحاجە يازەر شەخو پاپىھە لەر لەئەضۇرخ.

. III .

مەظۇھەبگۇھەرەم چەئەتەو زەرگوھەرم، مەصەزەپق وە-
بزەغۇ رئەخەو، لەر يەزەچاتەو شەترەخ. زەرگوھە قەسىيەد
ضویەغۇھەو «مە—يد» لۇئى قەغۇرمەطەرخ. قەسىيەن يەز-
يساپەغەر، مەر مەصلەزەئەو ارغە. سەرى ضەخەو اش گوھ
لەرسىتاغ.

اپهه تر فتھر مرصصم اناح شر شسته شترغەخ. مرصصم
قىزەريام كوه لەنۇم پاچە غۇھچەغ وَ پىضە مەھمە ادەز ماضوھتەر
وَ اضرىھەشتەرگە.

مرصصم او بوتىن زەخوجە مائىھ اطى: چىبلىتھر تىرا-
لەھەشتەرگە، چىبلى چۈئىم لىر تىرىلا حاۋا شترغە. مرصصم لەر
ەتتەخىن يەھسپەو قىزىتىھەجە ماسىم يەھتى، مەظۇھىدە
راو چىرخەشتەرگە.

مرصصەلەر استخىشتەرگە مەصادىھەر غەماھەم چەسەنخەو چەلەو
اپرىشتەرگە.

مەقسۇاھەر پىرسىن ضۇھە پىشىت صحاجە صىپقە دەدەو
يەظىرە تر فتھمە غۇھچەغتەر يايىسىو پاغ. حەجىھ قۇھىاصوھتەر
ياشۇغۇزىخ. ارەو تر فتھر زەھەشتەرگەر غەسەنخەم قىيىغە
ناۋە. غەسەنخەم شىشىھو ار قەزگە نافەرەم راۋەرەر «تارىخ».

قواجەمەرە شەھارەمەرە

مەقو مەشىھە لەزاكوھتەو بېلەم خواكىوھتەو قواجەمە ادە-
ستەھە، يەلەزەرخەرە يابىلەمەرە زەھاشاشەو زەھەلەتھەرە شەھارەمەرە ارە.
قواجەر زەھەيدىشت تاپەتھر قىزىدرەشەو قىيارەتھە شەھارە-
مەرەر ارە. شەھارەمەرە قواجەمە قىرىتەھە:

تەخو	مەقو	كوه	خەجىغە
ئى	پخە	ئە	خە
صوھ	لە	ە	ە
چەنچە.	قوايە	غاظوھ	قاۋاھ
	شە	ناترەف	ناترەف

مەرتەھە اپەمۇچىدۇ سەيدا شەھارەمە قواجەمە فاراشە؟

قواجم شەھەرلەر رىتىز:

شەھەرلەر
شەھەرلەر
شەھەرلەر
شەھەرلەر
شەھەرلەر
شەھەرلەر

مۇنخىمە اپەمەرىجىو سەردىدا قواجم شەھەرلەر اشىرى؟

تى ئىزبا چىتالىن.

قواجم يەجاجىھەر تىخاچىھەر زەرضەخەو دەسىرخەر ئىزبا چىتالىنەم تىخىلەتتىخەدە عەزىزەتتىخەدە ياجەنخەو ما كۈوهقى. ئازە، ئەغىرەنۈم، جىلدەيە- غاجەو قواجم دەسىرخەر ئىزبا چىتالىنەم ما كۈدەخەصۇر قواجم شەرسەخەو قىبەكۆالەخەرەمە ياشەساجە، ياپسەوچە ناخەرخۇ زەراضىرىشتمەن شا- غەغۇارە. وەف زىئەو قاڭوەخەرەمە ادەنەپەئەتتىخ. عەزىزەتتىخ قافىيەجەخ. قواجم زەنھېلىخە كۆهتاغەو يەجاجىھەر تىخاچىھەر زەرمۇرضەخەرە جەلەيەغاجەم پېرىجەمىھەرە رىيەغاجەخ.

تى قواچە توچان زەخەتەو دەتەر.

تى قواچە قواچە توچان زەخەتەر دەتەو زەخۇرغەر يېڭىسىپتو ناخ خۇرغەپ. توچانىر دەمەت زەخۇرم قواچەر شەفاكوه پەمرىج قواچەتەم كۆھىشترغەخ. توچان صەھەفتەر زىئەو قواچەم ساتەرەضەو دەسخەر ئاپىدەو شەشترغەخ. جى توچانىر زاصلۇر تۈچان زەخەتەرم يېرىضۇاغە اضافەو شەرت قواچەر زەفەيەئاپىر قالىشە. قواچەرى توچان زەخەتەرم پەمرىج شەشافەختەرەپ. ساتەرەو اضەرەم قەرخەچىرە فىيەددىرى قواچەم قافەنەئىز. مەرغە توچانىرم فىيەددىو قەرغەخالەم شەرش يەجاپىم قەرأتى يەجاپىر راڭەنەجەزىزخ. اش پەمەچەوى قواچە كۆھەتەرم زەخۇۋاتەئاپىلە گوھەرم كۆھىختەرخانەو يېئەتى ئەمەزج تەرەزج اضەرەخاغ.

صوھ صوھ قواچە توچان زەخەت دەتا! توچان زەخەتەرم يېرىضە-
چەرە خابىزىرە ضواغەو يېئەمەرە چەلەيدەغاجەم قېھەظۇغاۋەل.

چەمەفەم دۇنا يەر زەرەخورە.

بىزەنەر يېچەو چەر قەزىزىجە مافەختەر ناخ چا كۆھەمەخۇز-
چەمەفەم وەس قىيسىز. بىزەنەمەخۇز پەستەر چەئەم يەغە-
شتىزخ. چەئەر زەفەمىشەچەشت پىسىۋەصەختەر خەكى فابەختەم
يا كۆھەزىزخ.

تەرفەتەمەشىغەن فابەختەر زەشالەخ. يالۇنەختەر اغەپلىخ.

مەلەختەر.

ا قاربەچ! موھىد پىرسچۇر ظەر دەجىغەص قەفەر ئامەرمە
خەھەنەن، قەرخەتەشتەر ئۆي يانە قاربەچ قەرىيۇغان.
پىرسچۇر ظەر دەجەو زەتاخەجە قەزەرەخە تەشتەر قاربەچ
زەھەتى، ضەخەو زۇرۇز بىزى، پىسىرم ادرەج يېرىغەو حەوارىزە
خانىظوھو گوھىبغۇم يېرىتمە ادەزىچە زۇزەنچىغەو چاھى قەرەزىزخ.
پىرسچۇر ئەرمەن دېغەزەجەزى ئۆرسىرى رېتى، قەكۆھەز پەتىزە،

موهنسى قارىچ! مەلۇخەر دەچىغەص قىاغەغاز ۋۇئى يانەقەزىرىيە-
ۋەم قارىچ، سۈكۈھشىپ يېچى، دەرەچىرخ يەبلەمى، اى قەرتقا-
ضەرم پاچە ۋۇئى، جەڭوھو زىيەزەزىم، يانە مەرەھوشتەو قەر-
بئائغ.

مەلۇخەردا قەپقەزەمەضەخەر؟ جەڭىكۈھوھو پىشىغەر تەقەچىرخ?
ئىجانەو پىشىغەر تەقەچىرخ؟ شۇ لەپەددەو پىشىغەرى تەقەچىرخ?
ۋۇئى يانەقەزىرىءائغ. قارىچ صەپقەم نانە قەسىءەڭەر ۋۇئى،
مەلۇخەمە اوەز يەحى قەفرەزىغەخ.

مەل صويئاصوه؟ سەيدا مەلۇم فەيدەو پەزىلەر؟ مەلەر تەھاپىصەرە
پەزىلەسلىم اشرا؟

مەلۇشۇم سەيدا راضىرە؟ رەصوھ سەيدەو اضىرە؟ مەل قوايەر
زەرەاضىرە پەلغۇرغا؟

وەزە ئەنۇغۇھەر گۈېبىغۇھە ئەنۇغۇھەر.

زەرمەفە گۈھەم وەزە ئەنۇغۇھەم، گۈېبىغۇھەم سۈكۈھەنەر سقۇھ
شەمە ياشىئاچە—پىسەورىچە قەزەزەغەلەغۇن ۋۇئى، گۈچەجىرخ.
وەزە ئەنۇغۇھەر گۈېبىغۇھە ئەنۇغۇھەمە ادەزىكۈاغە.
گۈېبىغۇھە ئەنۇغۇھەمە حاجە زەريائەر زاپىھەم قەزەرەوغۇھە-
پەلغەخ.

حاجەم دىرى قىيەختى، ضۇرۇغەس قەرەخىرخ. وەزەقەزىخە-
چەخەخەر پىسەوختەمە وەزەنچەخەمە اوئى قىيەوەچەجەخ.
وەزە ئەنۇغۇھەم بەوتىپساو، بەو ئەزۇزىزىچە ۋۇئى ارىيەزەزىخ.
صەد سەيد صويىشىئاچە، صويىپىسەورىچە ۋۇئى وەزە ئەنۇغۇھەر
ياوېچەخ.

تەرى تەشىئە، گۈېبىغۇھەم لەزىغەر، راشىزەنەجە تى ضۇ-
غۇھەدەد زەھەر اشىزەنەجە، طەكۈناخ تەخورىن تەشىخىن تەھەنەقۇھەمە-
خۇز قەزىراؤھەم، ارمى بەو تى ضۇرۇغۇھە ئەشىئە نەھى
تەشىزەنەجەرەپ، لەزىغە تەفایەمە، حەمبارمە ارمىز، اش پەممەجەمەو

شە، قوايە زەرفەپۇھىت سەخىنەتەمە تاشىچا خەپ رئىزى زارىيەۋەم،
لەستەو گۈرېغۇھ ئەخۇدەر قىاخوھ پىساغەت. تەطضىھەپ او تى
ونەقوھ شەتەمە ياشىئاچە خورىشت اۋاڭ.

وئىنە ئەخۇدەر قىيەزەزەن زەخۇرەم زەرگۈرېغۇھ ئەخۇدەر گۈرەم
زەقگۈرېغاھى، تابوھەمە، سەزدەپىشەو، صویشىئاچە پىسەورچە
سەبىغەلەغۇرخەمە، رئىزى قىيەلەۋەرخ.

تابوھو اش خەلەر ؟! بەھو، وەرقا كۈھەمە سىگوايە رئىزى، زەغۇھ
لەسەخەو ياوېنە قەزەر شەتەمە. طەكۈرە شىرسەخەو، زەزاغە
پىسەفەتەم، نىيەكۈھ جىز قوھ زەغەپلىخەن رئىزى، پەتەم قەزە-
يىشاغ. چەتىرۇن ئۆزىر، فابىم زەرېغاھو، جەنرۇن قوھ پاصلەم، دەسەو
يەپەغۇھ غۇھەخەو دەسەو زىيەلەغۇرەم، گۈرېغۇھ ئەخۇدەر زەفيقەزەن
لەرىضەو، موھ تەھەمىرچەو دەسەم سەركىشەن ئەسىرخەر رئىزى، وئىنە
ئەخۇدەر قىيەلەۋەرخ.

اتەھەمەرچەم راقوھ زاقوھ ئەخۇدەر لاغەص ارىز، اش فەدىزەو
زەچىيە پەغۇھ غۇھەخەر. وەرقەمتەھەو سەخەمە: خورخەنەپ رئىزى قەزە-
رىيەۋەم، گۈرېغۇھ ئەخۇدەر خۇصوھەنەپ رئىزى
خوي؛ زىيەكۈرەم، چەتىرۇن
قىيەبەنى ئەلابظهە قەتىغىھەناغ.
ضۇرەي، ضۇرەي، رئىزى گۈرېغۇھ
ئەخۇدەر كۈرۈۋاگە وئىنە ئەخۇدەم
ضۇرەمە صوھرى، زەظوغاضە
جارى تەھەزىخەتەر رئىزى، زىغە-
بەلەزەرخ.

اسئانىمەرە ار غۇھ يەھەرە.

، زەخەغەگو چەرژەگۈرەم مەزىشخۇھ گورە يەترخ. مەزىم
پىسەورچەدرە، حەجىقۇأىھەر بەخەسەخەخەر.
زەچەشگۈرەم پىسەورچەدە خەسەخەر زەجە، صحاج يېنىبەغۇھە
يېھەرە ياكۇزەخەخەو چەرچەخەو، زەرگۈرە مەزىم خەمئۇرچەزەو
سامىمەرەو شەتەرخ.

ارغوهی ترکوئی چىرع قوهتمە تجاپە ترکو گوهەم تىھـ.
سەو ڈرم خارىنە رىغاضەو، چىھىيەشتىخە.
چەشەر حەزەرەو خەكوهتاغەو زەغۇوغۇ ماقە يېنگوھەم
زەچە قەغاشتەقى قەغەبىرسەرەزەخـ. ارغوهى ترکوئى قەغاـ
شى قەغەۋەزىخـ.

ماقەو زەچە قەزغاشتاغەخەر اسٹان مەقاغـ. اسٹانەر خۇـ
نجاڭوھو قىدىزاغەو زەخورەم، زەچەمە زاغەپەتاغـ.
اسٹانەر قاڭوھەزە ارغوهىيەم دەرى قزنهسەم، سەد بەلاھەو
قەزتىھەفاغەو تەزفەمەلەچىھەرە؟ ۋۆى ارغوهى ترکوئىر قەفەـ
گۈزىخـ.

اسٹانەر ارغوهىيەم ۋە ئاغەم ئەتتەو قەفەگۈزىخـ.
«زەقوەلەظ ترکو ورخورەزەو، وە سەقەبەغەسەزەنەو
دا؟» ۋۆى اسٹانەر قەزتىھەكۈزىخـ.
اصلو وە ناخ پانى مۇ جەڭكۈم يەئەتى سەبىدەگۈزىشـئـا.
ھەمە اش فەدىزەو يەقـوا؟ ارغوهىيەم ار قەزتىھەم، اسٹانەر نا
حرى ناخ قەغەگۈزىخـ.

«سە حەيوانىمە سەرپىياپىش زەچە سەقەسىشەشىنەخ وە ناحەو
مەخورە سەبىدەم سەقەزىدەغەگۈزىشەرە؟» ۋۆى اسٹانەر كۈزىواغە.
«خەت وەپىز وەزىزلىخەر؟ خەتا وەقەپىشەشىنەرە؟ ئاجەوى
وە زەپصوھەضەزەو قەچەجىنـ»، ۋۆى ارغوهى ترکوئىم زىھـ.
ۋەم، اش ماضوھو اسٹانەر قەزەجىيەناعـ. قاڭوھە مەندە وەلــ
ە، سە سەزىشىيەشەر وەرگەضەن ۋۆئاع اسٹانىمـ.

اسٹانـ.

ارغوهى ترـ
كۈزىخـ
خەتەتى، تەتامەخەر
لەمەجىـ، اسٹانەم
زەمە غوھنەكودىـ
زەرىذاغـ.
اسٹانەر اغوهـ
غەدە دوزايىزـ
خۇرتىاعـ، او زەمى رىپىشەن ئەلەچىزخەـ.

ارغوهی ترکوئم زەخیغانی، اسلاانىم لىگو رەغەكۈدەي،
وە ساولۇز يېچىز گورش! وە ساولۇز يېچىز گورش! لۇئى
اسلاانىر كورۇھە زەخوئم، ادە جارى وەمەوچو زەخوچە قواصە
شىتىر لۇئى ارغوهى ترکوئم، اسلاانىر لەطۇپىشىزىخ.
اسلاانىم صىحەكۈھەتىخوھ يېئەو، مەزۇم يېچىز طابە يەكۆرلۈخ.
ارغوهى ترکوئى، اسلاانىر زەرىغەشتاغەم رەپىاقەو، مەبىز
بىڭىز لۇضوھەضرە، بەجىخىم لەمىضاخەو خاھى، بەجىم لەوبو-
تى ارغوهى ترکوئىر لەدرىخ.

وەر وەر قەۋەتەزەل اسلاانىمەرە ارغوهىرەمەرە قىاخورەلاغەر.
صوھ سەيدا چەنماقەم صورەزەرەجەگۈخەرە

چەنماقەم تەرزەرەجەگۈشتەنەختەر.

چەنماقە خوى، وەستەر تىيەئىدو مەلخەر شەرىئە زەخوئم
مەلخەر ارىز تەرزەرەجەگۈشتەنەختەر:
چەنەنە تىيەضەشتەنەخت، زېچەنە مەركۇاسەو. ئاناج چەرژە زەرە-
رەر ارغە اتىنەكۈھەشتەنەختەر. ئەرچەچە مەلەزم تەرىجەگۈشتەنەختەخ.
بەطاپەھە ئەزە ترکوچە تاقىيەچەخشتەنەختە. مەرتەمە ئەمەجەمەجى
تەرىجەگۈشتەنەختەخ.

چەنماقەم صورەزەرەجەگۈخەرەمەرە غەنماقەم صورەزەرەجەگۈخەرەمەرە
زەفەددەتى؟
سەيدا زېچەزە فەرمەلەختەر:

تى حەغۇھە ئەنەجەنەجە قەرزەرەيوبو تەنەغەر.

زەنماقە گۈھەم وەس كورۇھەزەر قەزىيەسىزم، قواچەم
شەنىتەر شەنەخەو شاكوھ گۈزىغۇھەم يېچاغەخ.
تەرىي يەجاپەم دىيسە وەزۇم تەرىجەگۈھە تەندەتىزە حەلەبا-
لىق ماقة قەۋۇخە. خورۇخەر تەرمەضەو يەجاپە شاكوھەم تەقىدە
چى تەرزەپىلەم، وەر امەرمىچە تەنەجەنەجە گۈھە قەنەغەزەخا-
غەو قافەو تەنەغۇغە.

حەغۇھە ئىغۇرچىسىدە قىلدە جەنخەتى، يەجاپىم «حەغۇھە ئەطોھە و زەجە گوھەر تىئاڭ. شەھەر حەغۇھە ئەطۇئى تەھەكۈزە مېرىھەم يەقۇھە طورپىشىغۇزىخى.

حەغۇھە ئىغۇھە ئەطۇھە كۈزە مېرىھەم لۇھۇز بىراخى بەرە مەركوھە يەئى قىزو بولۇتلىغۇزىخى.

تەركوئى تەھەكۈزە مېرىھەر حەغۇھە ئەھەم قەزىتىخى، يەجاپىم قەتھەنلىغۇزىخى.

تەھەكۈزە مېرىھەم وەندە تەركو فەطىضى، ئەلخەزە ئاسلىخۇ خورۇغۇزىخى.

خواجہ

تى قواچە چىرىش يېئىدۇ حەسان ئۆھۇ زېڭۈوهە دەس. مافە
قەسىرى زەريلەجەو وەفى يەضە. يەز پەمچەو يېچالە دەغۇچە.
قواجەم وەشى، وەبىزەغۇز، گواخو، پەخەناتش، كۈز مەرش
اۋەددۇ زېغاپىيەخەر افييەغەنەجەز.

چىرىشىم شەيدىزىز چەت شەيدىزىز پاچەم دەز مەضوە ضرۇچە
يېئى. شەيدىزىز مەچە ماضوەر قەزەچاغانەصر غۇچەو زېڭۈوهە
اضىشتىر پاڭەھەص يېرقولۇن فەدىزىجە اغەپلىكىص يەطانە سەرچەم
تەرڭىلەھەص واتەجە يەوەقەزە غۇچەم زېغاپىيەر خاپىچە.
غۇچەم يېضواغەو قواچەم فيەچىرەر بە.

صوہ صویق واجہ چرخش دتائی سیدا غورچم و مصلحہ!

حیات۔

۷۰ حیسایپخهر قهصو ضرخ:
زرمازه تى يهجاپهچه تىيەتزاد 65-رە تتحىرغەو تلىرتاغە مە
زىتفرم تحاپسا تتحىزىن فايەر؟
زىتحە ماۋەم چىملە تۈركۈخەمە پخە 11-ز يهجاپەم پايە
زەپاچىشىرخە مەزىتىرم بىخە تحاپسا زەپاچىن فەياغەر؟

چهله‌یه‌غاجه‌ر قاله‌م، کوهن فهیاغه قواجه‌م قاله‌ر زه‌په‌چه‌زه
فیه‌رس ۹۰-ره مه‌خور زه‌سراحته‌م فیه‌رس ۱۰ رکورشترغه.
کوه‌می، قه‌کوه‌زه‌می فیه‌رس تحاپسا رکورخه‌ن فایه‌ر سرحت
تحاپصه‌جه کوه‌نر قه‌کوه‌زه‌ن فایا؟

تی قواجه یه‌مله‌سراجه‌م شیه‌غه‌زاغه‌و یه‌مله‌س ۱۴-م نه‌سه‌و
چهله‌زه‌کومی، پصه‌صه‌زه‌کومی ۳۶۰ ره ده‌س اش شرشه‌و
خانه‌ر یه‌جاپه‌م قه‌کوه. تحاپسا یه‌جاپه‌م چه‌سهن فایه‌ر؟

یه‌نثاره‌م یه ۹.

یه‌نثاره‌م یه ۹ — وهر سراجه‌م یه‌رس ترجمه اگو قه‌چه‌زه
زه‌په‌رت.

یه‌مله‌س ۱۹۰۵-رهم یه‌نثاره‌م یه ۹-م بره‌تهریغه چهرا کوه‌و
ده‌سخه‌ر پاچه‌حه‌م یه سه‌رایه کوه‌غاغه‌خ.
از همان‌زه‌م چهرا کوه‌خه‌ر یه‌غه‌زه‌غه‌خه‌و، یا له‌زه‌کو اپجه‌خه‌ر
ام‌غوغه‌ته‌و شریعه‌خ.

حرله‌و اتیه‌لهمه، یه‌غه‌زه‌خه‌و زه‌شترخه‌هه‌ر افه‌مشرئه‌زه‌و
خوی، پاچه‌حه‌م ده‌زه‌کوه‌خه‌هه زه‌گوه‌ر قافیضه‌ن اضوه‌ضی
کوه‌نخه‌صر یه‌لله‌و زه‌نخه‌و اگو قه‌چه‌خ.

چهرا کوه‌هه یا شریعه‌جه ناح پس‌نیجه قافیضه‌ن‌هه، یه‌لله‌و زه‌نخه‌و
موراد اصرخ.

چهرا کوه‌خه‌هه ئاشتی سری‌دی ام‌ئیرغه‌و کوه‌خه‌زه پاچه‌حه‌م
یه‌زه‌نخه زه‌نخه‌سخه‌م یه ذه‌خه‌ر قاپیغه‌غوغه‌جی، قاریغه‌و اغه‌خ.
چهرا کوه‌هه، چهرا کوه‌هه یا صوره‌ز چاله‌و، به اماقه‌م پاچه‌حه‌م
أربیغه‌و زه‌نخه‌خه‌هه.

یه‌نثاره‌م یه ۹-م یه‌رخه‌بار قیده‌ظوغاؤه‌ل صوی چهله‌یه‌غاجه.

قلا دیمیر ئیلیمچ لەینىن.

.I.

يىڭىسىز 1870-م لەينىنەر سىيمبىرسك زەفاؤەرە قالەم
قۇشۇخوئىخ.

پەستەتەم ياغۇرىسىدە يەجاپەم يەجەو چەسلىخ. پەستەتەتەم
پاچەرەر زەوچىنەو فېھىزە غاغەمە اشەشىزىخىدى، پاچەرەم پا-
رىغەلەغان. اشەغۇرم لىيەنىزىم يىڭىسىز 17-ئەنېتىرىخ.
يەجاپەم يىڭىسىز چاھرى، اش يەجەو چەسلىزە، پاچەرەم يېچى-
يىخەو، چەرەكۈھ لەز اکوھ خەمە صەھەفيتىزىخە زەراغۇھەتىزىم پە-
ئەخەو ئەف زەضەو اچە بەندەرە كۈپىمە اتەخان. بە مەرضەو اش
پاي يەجاپەم زەچەسلىم قەچەغانەچىرىخ.

.II

لىيەنىنەر چالە راپىضەو يەجاپەم چەسلىزە تەرفەمە حەلەتەو
اتىھەلەر گۈقىيەوەو، پاچەرەر زەرەتەرەفەنەو، تەرفەمە صەھە-
فيتىزىخە زەراغۇھەتىزىم پاي ئەف زەضەو رىغەلەغان.
زەقالەم دەھىمە ادرە قالەم كۈھ و زەچۇرغۇھ يەرمىئەو
تەرفەتەر قەزەرەيەوەتىزىم پەلەخ.

اوپوتى حەپسەم چەسلىخ. اغەكۈھدى بەرە قاغەتىرىخ.
اىرە صحاجە تەجە شەئىھەمى، مەپىضەو گۈ مەكۈھدى تەرفەمە يَا
ئەف پەلەخ.

يەغاضەم ناخېبەر غەبىئەلەغەچە ئەف زەضەو قەچىرىخ. اوئى
زەرقىم زەقىرەنىشەم، كۈھىزى، وەرسىزى يەرس چەرەگۈھ لەزا-
كۈھ خەمە اپاچە، ئەف زەضەو عەزىيەتەر، تەخەلخەر، شىتەخەو
شەئىغان.

اش زەرەشەئەو، يەئۆھەر يەرضەرە و زەرسىزى يەرس لەز اکوھ
چەرەكۈھە اتەلەو ئەف زەضەشەزىخە.

لیه نزینه ر تر ف چه فه و گوچه غویئه و په غه نچه و شر تر غه . چه له
تر کو خدر ضو ۷ ۷ ملاغ و شتر غه خ .

فیهـرالـم یـرـلـهـس 1917-ـهـ، چـرـهـکـوـهـ لـهـزـاـکـوـهـ تـهـرـ
قـهـتـهـ جـتـیـ، پـاـچـرـحـهـ زـرـتـرـ اـشـرـمـ، لـیـهـذـرـیـنـهـرـ وـرـسـیـلـمـ قـهـکـوـهـزـغـاغـ.
لـیـهـذـرـیـنـهـرـ قـهـزـهـرـکـوـهـ ژـرـغـهـ چـرـهـکـوـهـ لـهـزـاـکـوـهـهـ زـهـزـهـ.
خـاـخـرـمـ، گـوـرـضـوـهـ خـیـ پـهـ غـوـهـ چـغـاـغـهـ.

مه ضوه کو هم قیچی لیدن چهار تر فه و په گو هج چه مه قرزا
خا حهم، پاچ چه ر تیه فر غه و خور غه صحاجه، چه ری با ي خه مه
و ه فر ته ر ائر غ، خابزه ر تحام چه خه مه قانه حياغا حه گوه ره پ چه ره
کوه له زا کوه خه مجه، و ه ف قرزا ده صو خه نهم صو پل هن فایه،
صوبه نه ن فایه قاری و ه غاغ. لیدن چه نهم تر فر ته ر فر غه ب هرسه-
در هشت اوی، الله خانه م، با ي خه مه ي اپاشه خه و با ي خه مه اد ه ضر ته و
خه غه گوه ر زرئه ي هیل کو هم که لیدن چهار اراغه و بور ته و په گل هه خ.
ار ز صحاجه لیدن چه نهم و ه و زن چه چهار صریقه تی، تر فر ته ر
غه ده و اغه خ. چه ره کوه له زا کوه خه ر غه دا و ه خه ای، ریقه لوئه
اضی با ي خه مه و ه فر قانه حا خه ر. چه ره کوه له زا کوه خه مه

لیهندنیزهـر یا پاشـهـو یا وـهـف قـهـزـدـاـخـرـغـهـر یـهـلـهـس 1917-رـهـ اـرـزـ.
ئـهـکـتـیـابـرـهـ مـازـهـرـ اـرـزـ.

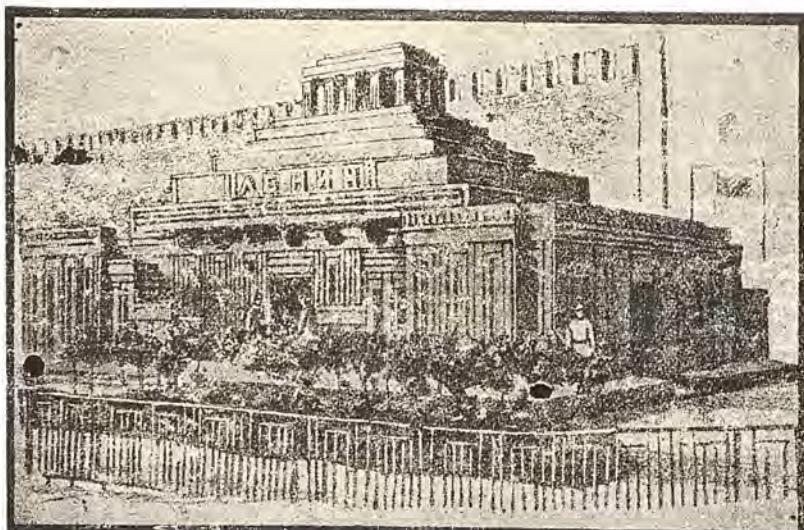
چـرـهـ کـوـهـ لـهـزـاـکـوـهـ خـهـمـهـ وـهـفـرـ قـهـزـدـاـخـرـمـ، لـیـهـنـیـزـهـرـ خـهـغـهـ
گـوـرـمـ چـصـحـهـوـ خـاـذـغـهـ.

شـهـنـهـفـهـیـجـهـ خـهـغـهـ گـوـرـمـ چـصـحـهـوـ وـهـفـ رـضـاغـ.
لـیـهـنـیـزـهـرـ چـرـهـ کـوـهـ لـهـزـاـکـوـهـ پـسـهـوـاـکـوـهـ خـهـمـهـ یـاـپـهـشـاغـ
یـاـغـوـرـسـاغـ.

لـیـهـنـیـزـهـمـ یـرـ دـهـغـوـرـغـهـرـ، یـرـ اـقـرـلـضـوـاـغـهـرـ، یـرـ شـرـتـخـوـرـهـ
دوـنـایـمـ تـیـزـ خـوـرـغـهـ.

لـیـهـنـیـزـهـرـ یـهـنـقـارـهـمـ یـ 21-رـهـ، یـهـلـهـس 1924-رـهـ ٹـاـغـهـ.
دوـنـایـمـ زـهـیـجـهـ زـهـفـهـدـهـوـ چـرـهـ کـوـهـ لـهـزـاـکـوـهـ پـسـهـوـاـکـوـهـ
تـیـهـتـمـهـ زـهـہـلـاـغـهـ اـکـوـقـیـهـوـاـغـ. اوـ حـدـدـغـرـغـهـ.
لـیـهـنـیـزـهـرـ زـرـشـلـاـغـهـ مـافـهـرـ چـرـهـ کـوـهـ لـهـزـهـ کـوـهـ پـسـهـوـاـکـوـهـ
خـهـمـهـ یـاـصـرـغـوـهـ مـافـ.

ناـھـرـهـمـ پـاـچـرـحـهـرـ زـرـبـدـهـسـرـغـهـوـ چـرـهـ کـوـهـ لـهـزـاـکـوـهـ خـهـرـ قـهـزـ.
شـرـتـهـجـیـ پـاـچـرـحـهـرـ زـرـشـتـرـاـشـخـاغـهـ قـالـهـوـ پـیـهـتـرـقـرـادـ زـرـفـاـوـهـ.
شـتـرـغـهـمـ، لـیـهـنـیـزـهـمـ چـرـهـیـجـهـ یـهـجـاـغـهـخـ. لـیـنـینـقـرـادـ فـاوـسـرـغـ.

لـیـهـنـیـزـهـمـ بـرـ فـهـوـرـسـنـ.

تى قواجه سەقۇيەتىم لەتھر زەرخاڻغەتھر.

سەقۇيەت خەنگۇھەر قەس زەخورىم، قواجەر سەقۇيەت خە-
خەنگۇھەر مەفە زاۋىلەم زەفاغاھەزەرخەو پەڭۈرخەخ.
لەو خاڻغەتھم ياكوچۇخەر اضىشتەرخەخ خەن صە-
پقاگەمەرە زەفاغەمەرە اتىيەتەو تى قوەجە ۋەفتەر زەرىجەن، اوھە
پەڭۈرخەخ.

سەقۇيەت خەنگۇھەر قەزىسىم، قواجەر زەۋىچاگە.
خاڻغەتھم ياكوچۇخەر اضىخەخ، زەچىمە زەپپاپلەخىرى
مەرش تى ۋەنى دەغۇھە زەرىجەن، زەفەن، صەپقەن، اضۇھەر-
خەرە سەقۇيەتىم خاڻغەخ.
قواجەر زەئىھېيىلەو قواجەم يە شەئاچە ئى پەسوردە
زەنگەپسىزە سەقۇيەتىر ارە.
سەقۇيەتىم دەغۇھە ۋەفەرەن قواجەم يە ۋەفتەر دەغۇھە
غەپسىزە خورۇشت.

سەقۇيەتىر دەغۇمە، قواجەم يە يەجاپى، يە سەمەجەشى،
پەرج ۋەف ضاپەو دەتەخىرى غەپسىزەخەو خورۇشتەخ.

صوھ صويقوجە سەقۇيەتىر يەجاپەر قىبەگۈرخوا؟ سەدا يەجاپەم
قەرفىيەتەخەرە؟
قوەجە ۋەفتەر دەغۇھە زەرىجە؟ سەدا ۋەف ضاپەخەو صوھ
قواجە دەتەخىر؟

بىرلەنەم يەئەغەن و يەگۈرخۇمن فايە.

بىرلەنەم يە ضواغە بەو تەرفەم قىيەچە. بىرلەنەم تەرفەر
رەلاڙە. بىرلەنەم تەرفەر قىيەغاشتەخ. بىرلەنەم تەرفەر قىيەفابە.
بىرلەنەر شەرمەنەمە تەرفەر لەزەن رەلەچىرىشتەپ. اش فەدىز
ضواغە زەنگەنەم و يەگۈرخۇمن فايە.
بىرلەنەم و زەرلەزەن و يەھىساپىمە، و رقىيەتەخەنەو و رقايىمە،
و رقىيەپەندەو و رقايىمە، بىرلەنەم يە غەستەخەن، يەئەغەن و يەگۈ-
رخۇمن فايە.

فایضه‌رهم یېرفه‌صواته قىھىيىضەئەن. چەمەر دەغۇھو بىغاشتەھو،
يى شەرتەپەرە يى ۋەسىرەجە وىيەگۈرۈغۇمە شابە قىچەچەن.
تەرمەرە چۈرمەرە دەغۇھو بىغاشتەھو دەغۇھو پېرىختەھە دەغۇھو
فەلەزەنلىخ.

بىرلەزەرمەم وىيەمگۈرۈغۇھو وەنائە تىيەمەتىمە يافىيەدە ماجەھو
خۇن.

بىرلەزەرمەم ئەپقەو سەردىا صوبقاچەمە اخوھە؟ سەردەضوااغەو بائەخەر؟

زەخەضرىچ زەندەشەئەم كواچى، قارەروى، شەھىد

ولەزەن، مەقۇمدىش بىضەنۇم زەخەضرىچىرە اقلىرە يېرىشىچان.
لەزاجەم فەئەپە ئاسەو وەشەنلىخ فايىھ. وەفەمئە پەئاسەمە لەزە
غوايىھ زەخەضرىچ وىيمەئەمە پىسەو غوايىھ.

لەزاجەم فەئەپە ئاسەو ضەنۇرغە فەزىيەم يى لەزەنلىخى يى
بىرلەزەرمى، اناح دەغۇھو مەخۇر.

يى گۈرۈغۇھو دەغۇھو يەلەزەن. يى چەپلاپخە يەغەقابىزە،
يى چەزىزەرم ماظۇھ، يەلەزەنلىخە زەخىيەلەجە يى گۈرۈغۇھو يەگۈرۈخۇر،
يەوقەبىزە.

سەردىرە ۋەفمى زەخەضرىچ يى شەنچان. ضەنۇرغەرە زەخە-
ضرىچىرە زىيەم قارەروى كواچى يى.

ضۇھو بىضەرە كوددەشتەپ.

تى قواچە سەرۇماڭ ۋۇھو زەگۈرە دەسرىخ. سەرۇماۋە
مەقو مەشىرىضەو زەريلەچەو لازەو رخون رىتىخىن فەمەنلىقۇھو
شەئان.

ظوھەنرۇغۇر قەس زەخۇرم قواچەم افەدەو شەرۇماۋى يېرسى،
يېركو، يېپىخە ئاتىدەخەمچە ظوھەنۇم زەفييەحەزەرلىخ.

پچه دېڭىم ئوهنا كوه دى چىنەو زەزەر يغەزەفاغەو چەشىم
يىتى پەلەنرقوه اتىغۇرغۇخ.

پچە دېڭىم سەشىم يىحى، يىتى زەر اتىغۇرخەر زىيەضىم
تەھەوسىرخاغە. «سەك بەلاھو مۇ تەغۇا كۆھەر تىئا پىسىو
ئىشتەر امغە پىسىوھو، لەزەشترەر امغە لازەو، سەك سەضەنا جە،
سى لەزەخى مەرظۇھو قەندىنبا» بۇاغ.

ظوھىر چىزى شەرمەفە ئەخواكوه يەزاغ. شەرمەفە
يىغۇرنەغۇھو حاجەمەن خۇنىپ مۇ تەھەمەچەم، يەزەركو
طەكىو فەسەن ئەن ناح بۇئى شەرمەفە يەزەركو فيظواغ.

شەرمەفە يىتى قەلەخۇھو زەتەھە ماھەرە قەتەرخ. يادەر
قەكۈھەزى حاجەمەن قەفييضاڭەر، زىيەضىم يىنەو يەزگو اپە خۇرغە.

اش زۇزۇم پىچە ئەخوھر قەسى، حاجەمەن سەماجەو
يەلە ئەرخەخەرى مەھىچەو قانە زەخۇم شەرمەفە يەن ناغوھ
دىشى يەلەزەرخەخەر زەچە فيپىجاڭەخ. وەخۇزەزەچە ۋىنائە
تىيەتەو بۇغۇرغۇخ.

ضورھ ضرسى پىرىم خاد.

پاچەجەر زەشتر اشەغە ماھەر.

فيەقىرالىم يىر 27 رەم، ظەرمىچە، يەلەس 1917 رەم وەرسىيە
پاچەجەر شەرتەر افغان.

پاچەجەم زاوه، رەضىشەخەخەو تەنەن مىھەلوھن پچاجەخەر
زەتەھەر كۆادەشەتەخەمەرە، مەلەچەلەزەرە، تەھەمەچەمەرە، حەلەھەو
اتىيەلەمەرە، افەمەشەزەزەو چەرەكوه لەزا كۆھەمە زەرقائى تى
پاچەجەر تەر افغان.

اپەدەدە قەبىر سەرغاڭەخەر ليەننېغراد دەس چەرەكۆھەر
ارىز. چەرەكۆھەخەدە دەخەر غۇرسە قافەخوى بەرسەزۇم
خەمەغەگۇر زەلىوبىتى، پاچەجەم يەپاچەجەغۇھو اماھەم بۇخەن.

غات تھہر۔

چرخماقهم زورزیجه غاتتهر قهکوه. چرخماقهم فهمدهزه دوناییر
غاتتھم زه خوچرخه مه خوار. پسلوچرصحای، وراشی، چرخهی، شرئتهدر غاتتھم یه گهکو-
ضوچ.

پسهور صحنه و چرخه هم چرخه هم پایه چرخه غیرهم چه حمله
خری، یا برتخه مره، یا زانگو و خه مره، ارسه رغه خه غاتخه زرخویه
قاره چرخه صر، دوناییم قرتیه چهارخ. قوه بزرگ و فبا پامه-
یا کوچر غاغه خه غاتخه زرخویه قمه بزرگ و فیله زه. ورشی
له زاغی شرکه خه، پسهور صحنه وی شرکه خه ترخه هم پهجه گو خه و
پسهور فا خه چهارخ.

و هـ سـ مـ هـ لـ رـ تـ هـ وـ جـ حـ مـ اـ فـ هـ شـ رـ ئـ اـ غـ اـ خـ هـ رـ غـ اـ تـ هـ زـ رـ خـ وـ جـ هـ مـ هـ ظـ وـ رـ تـ هـ صـ، پـ سـ رـ خـ وـ خـ هـ مـ قـ يـ وـ رـ خـ.

زیر فتحه‌ی غذای خانه و هدف ضماده یائمه خدامه او هزار یه‌ی حده‌ی خ.

غاتخدم سرمهو دونايهر خوره؟ جيهمافهم شومئاغه خهو سرمد
پسدو رصححجا غاتخدم دونايهم قريتيده خوره؟

غاتخه ر قرژرسیجه غەتىخەۋە فەتكەر تۈرمىمە اپەتەخەو اوئرژىيە حەمەت.
يالەزە كۆه ئەدەپ دەخەمە ياوەپخۇزىرەخ. غەتىخە گۈزىبىغۇھ وە
فەنەتەخەمە زاۋاگە حەزەرەخ.
ياڭىز بىغۇھە خەر اظۇرەخ، ياخانەتەخەر اطراخ. يائەگۆخەر اوقة-
بىزراخ ياچەو خەر اپرىچەخ. چۈختەر اغەطىرسىخ.
غەتىخە لەزىغە خەر زەخالىجەخ ياخانەتەخەر اپەتەخ يايەزىرە
قرژرسىجه لەزىغە خەر اپىچەخ. مەرىش يەمەنچەخەرى اپەتەخ.
تى يەجاپىيەجە غاتخەم تېرىلەپكە تۈرمىمە يائۇھە فەنەتەخەر ئەغاپەتەخ.

سیدا ۋەھۇ تۈرمىھە غاتىھەم اپتەخەرەن صورى زەظوغاھەل
غاتىھەم صورى زەظوغاھەل.

تى يەجاپەجە غاتىخەم تەزەرە ئەپەلەنەو طۋاغەر.

غاتىخە زەخويچە دونايىر زەخوھىزغەو زەرەخورەم فەدەو
تەرفمىي ياؤھىف ضەنخەرى زەخوھىزغەو مەخۇر. دونايىھەو تەرقە
زەرەخورە يېرىچەرەزەنەو مەخۇر.
غاتىخەم دونايىر زەرەخورەم تەرفەم ئەفەو اضەخەرم،
حەيوان پىسەوەر صحەخەمە ياشەئاچەو خۇرەم، لەزەنگەو، وەشەو
شەئەخەر زەرەخورەم، مەتەخەمە مافەيەتلىقلىق طەرسىنچەرە ئائىپەلە
نەو طۋاغە.

صوھىرى اش فەدەو صوھىل.

سەمم قەڭۈرەمەرە.

پىر زىمىشەچاغەر خەندا! تەرفى. حەيوانى، وەشى، لەزەنگى،
چەغىرى، دونايىم تىيەت پىستەوەمى پىسر ياشەچاغ.
خەرە، پىرسخوھە، پىرسەندرە دونايىم تىيەتەرەبە. تەرفەم
رەتتەخەمى، حەيوانىم رىصەومى، پىسىم خەچىزەپەرت صحاجە اش
پايە ناخ ماچەخورەپ. قىيەتتەخەص قاچەخوھۇر. تەدا وەشەخەر
قەزى دېچىرى؟

وەشەخەر زەنئەيەنلەر تەغەر ارۇ. تەغەم پىرسەخەمە پاچە
قاچىيەشەص ارۇ وەشەخەر خۇرەر.
شەوان تەركۈرمىم پىر يېتەو ماضۇمەم پەغەۋەچۈمى، پىسەو-
يېتەر ماضۇمەم قەزىغەفابەجە پاچە قەتىخەو فېھىزە. قەبىغە ئەپەپەو
زەنچەزەجە، پىسر زەجە پاچە خۇرەص يەرظۇرچىشتىت. يەشەوا-
نۇم پىر يېتەو ئانەم تىيەغەۋەچۈمى، مەفە زاولەجە پىسەو يېتەر
يەركۈوهەرچىشتىت. تەخورە صورۇئا اپىسر؟

پىسر پاچە مەخورەص وەگۈرم دەكوايەص وەشەخەر مەخۇر.
جاش فەدەو تەغەم، فەباغەو يېئەمەجە خەر، پىرسخو، وەسەپەخەم،
پاچەر اخىيەشەشەص پاچەخەر بەو زەۋەجەخەص وەصو اپىشە مەخۇر
اش وەشەخەر قەتەخەم.

وەشخەو قىيەشخىرە پىز تەرزەو شەرت وەشخىر قىزىخە-
چىرەر پىزەر ارمە، خىر ارمە خىر شۇرغە سەرىدەو وەشخىرلى
شۇرغەو مەخۇرە؟

وەشخىر شۇرغەو زېچەمەخۇرەر، پىزىم شەرغۇ خەپتا-
قوھو ماضۇھم زېچەبىغەوچوھىجە، پىزەر پاچە مەخۇرەص دەكۆايە
شەرغۇر چەم قىيەنە اش فەدە قابىزەو خەم، تەرەخەم پاچە خىيە-
شەرسەن شەرغۇر قىتىخىيەنە.

پاچەخەر وەگۈمىجە دەكۆايەخەص وەصوأپشە مەخۇرەخ.
وەصوأپشەخەو تىلەغۇخەرەمە پىز بەو اخەت زەقىيەشخەو قىيە-
شخىرغاغەمە قواجي، قالى تەتحەلەذخىرى، لەز صحاجە، وەصوا-
پىشەخەمە طەكۈھپىز تەركۈخەو قاچە طەكۈزە وەشخەو قىيەشخىر
يە طەكۈھپىز تەركۈخەر چەئەم يەغەشتەرەخەص وەسۇ مەخۇرە.
پىزىم تەرفى، حەيوانى، لەزەغى، وەشى، شەرىئەخەر قىيە-
غەصوھەجىخ. وەشخەو قىيەشخىر چەركۈزم خاچە پىزىخوھە
اخەلەدا.

وەشخەو، وەسىو قىيەشخىرەمەرە، قىيەسەرەمەرە زەختەلە-
دەخ اش قاچەجەو پىزىخوھ تەركۈخەر مەخۇرەخ پىزىخوھ تەركۈخەر
زەختەلەدەرەخەص پىزىخوھ يېنىخەو مەخۇرەخ. پىزىخوھەتىخوھەخەر
خەرمە اخەلەدەزەرەخ.

خەرمەپىسەو اخەلادەخەرە بەو مەخۇر صحاجە اش پاچە خىر
ناح يېن خورەپ. زېچەمەخۇرە تەرەخەم اخىيەشەرەھە ارمە.

شايىجەت چەئەر پىسەو قاپتوھەم سەھىشەرەبوتى، خورەم
زەيدەپلەل!

تابەم پىز تەستەو شەرۇپى يېغاخوى حەكۈزم تىيەغەوچىسى
قەغاظۇ شەھىزەم يەپلەل زە! سەركەت تەباچەم قىنەرە؟
تابەم پىز شەرۇپىغەو يېتەو قاپتوھەم سەھىچان جەتىر سەھ-
شەرۇپوتى، طەكۈھپىسەو قىيەخۇرەخەرە شەرۇغەو مەخۇرەمە
زەيدەپلەل!

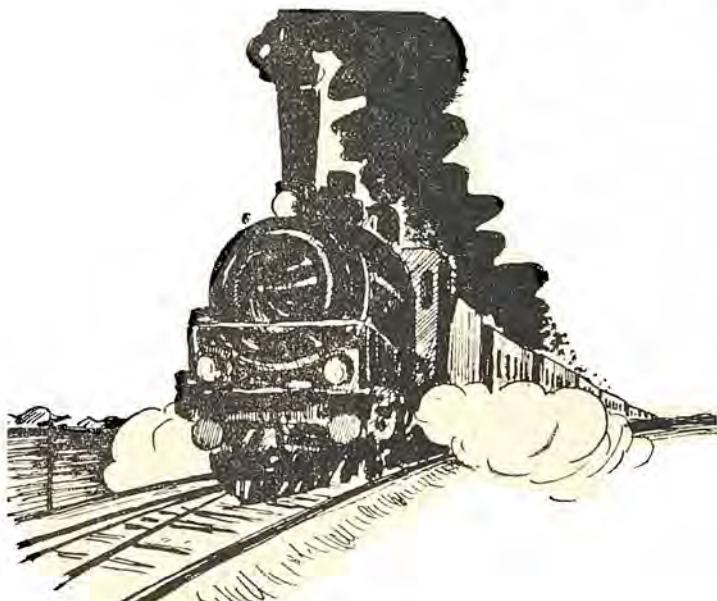
مەضوھەکو غوھگو.

چوھرە شەھرە و ارزىيەكۈزۈخوجە، خەبىغەچىرە ماجىە، ناھىيە-
رەخەبىغەچىنەو خەشخەو وەزفايىم وەرەكۈنەو قەوگۈپىشى-
سەغەن فايىھە ئۆئى تەھىرەلۇر ئەجاع.

يەگۈرپىشىرى مەضوھەكۈر قۇرغۇرپىشىسىخ. قۇرصحەر
چىطەرجى، گۈرۈغۈھەخەر زەصەزەصوھەر رېمى، پىرسەمە ئەمەجەخەر
اترىيەرجى، غوھگۈرەضرىخ. غوھگۈرمى شەوان تەرىيەلحاغ.
غوھگۈرمى ۋاقۇھەنەخەر «مەضوھەکو وەنەخەر» پېمىسى، مەضوھە-
كۈر تەرىيەغەو چواغ.

مەضوھەكۈر پەنجە، نىيەفتەرچە، مەرظۇھە ضواھەرچە رەغە-
پلىخ.

ماضوھەم قەخاطۇھە پىسىم قەتىخىترە پاخەم مەضوھەكۈر
زەرىغەو رەضرىخ. اناھىتىز چەرىي چەمەجەو چەو رەضرىخ.
نەسەحاتىم قىيەرس شەھىج يەكۈر.

مەضوھەکو.

يېڭىسىمە فەدىزىجە وەزەچا كۈوهەمە تى خەغەگۈ مەضوەكۈ
غۇھگۈخەر يېتىغەپ. جىز مەضوەكۈ غۇھگۈخەر بەو يېتى
خورغە.

مەضوەكۈزم ئاپى' تەرفى سىرىدى زەرييەشە. تەرفىخەر زەفایى
خەمەگۈزم نەسەو خورغەخ. مەضوەكۈخەو زەرسەحاتىم ۋېھىرس
60—ش زەنگۈزەخەرى شەئەو خورغەخ.

ناھىيەم شەريحە مەسكىقا يېرىجەو لىيەنىنقراد زەنگۈزەخەجە
چەش مەفى 8—قۇرتىشتىرغەخ. جىز مەضوەكۈزم پېچەجەم
زېطەرسەحەخەجە پېچەدەزىم نەسرەخ.

مەضوەكۈ پەلەغۇرغا؟ وەزەركۈوانغا؟ مەضوەكۈ غۇھگۈ صوپەغۇنەغۇوا؟

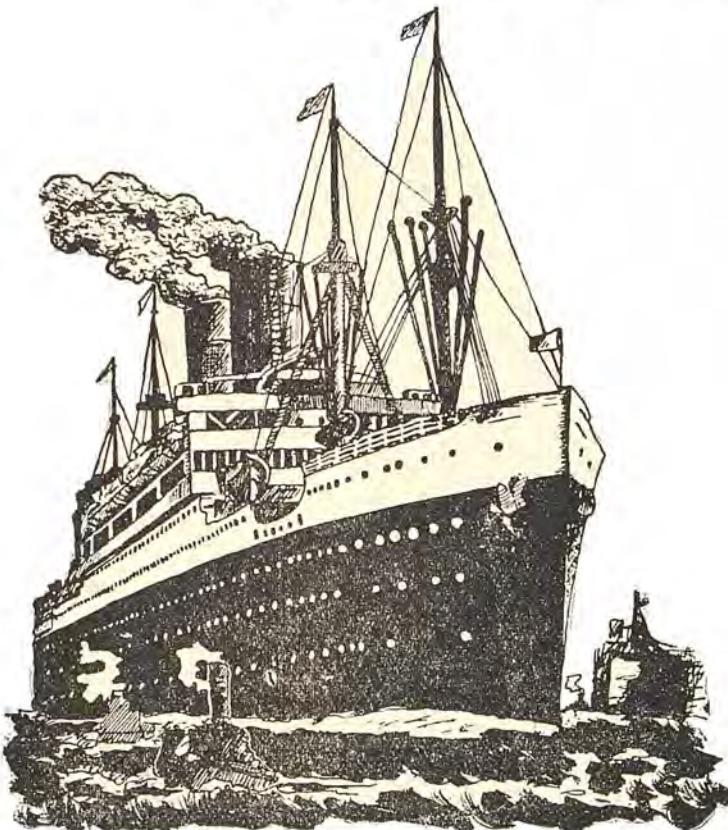
تەرفىخەر پىزمەم زەرەشەگۈزەخەرە.

تەرفىر پىزمەم خەس پىسەورىمىمە افەدۇ يەمەرسەصوھو
پىزمەم رەزمەنگۈزەصو زەخۇزم، خورنەپ. مەر زەنگۈزەرەم سىھو-
رسەن ناخەن ئۆى اپە قواصوھر قۇرۇگۈزەپتىرسەرخ.
قاواصوھرى بەشىجە پۇز زەخويەخەبۇغەجىرى ماچە وەرى
وېغەپصىز، ارەو زەخويە جەرى ناھىيەمەن زەنگۈزەرەم سىھو-
رسەن ئۆى زەنگۈزەجەرخ.

زەزم سىھەپلىقەمە كۈھچەضۇرچايە يېغە غۇھگۈزم ساپەر شەزى-
رىيەحە، خەرىيەغەوالە، وەصو اپشەخەر قەزىرىيەذەن، سەرى پېز-
چەزىم زەقشىرىيەزەغەچەن ئۆى، قواصوھم چەندەنخەر شىغانى-
پىزمەم قواصوھر شەزەرىفەو ئەرخ. اش زە قواھەر قە-
شەپىزاغ.

زەرە يەز زەریئەو خورغەپ، زەزم وەز فايەمەجە وېغەپ،
وەز فايەم قىيەپشەرەپ اش ماعنە يېئەپ جەرى زەنگۈزەرەم يەوسەن
فايە ناخەن ئۆى، قورچەخەر ماضوھم زەریفەو ئەرخ.

قورجى بىغۇر تىخەمە، شەرە خەنخەر يائەو اشەرە خەنخەر پا خەم
قىرىفەچىمە، قورجى خەر زەريغەو بىزىغۇ.

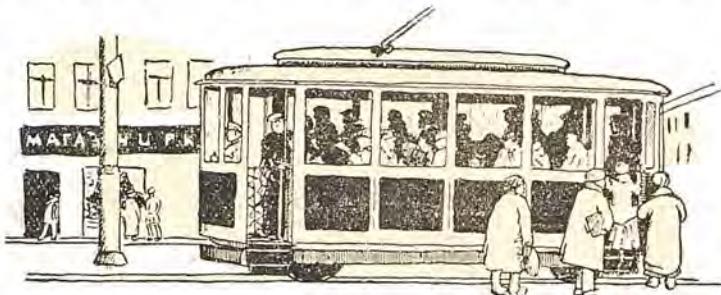
خەر يېرىن قورجەر نەپقۇرم ئۆرىت.
خەنخەر زەپىچىمە، تەھەر زەفایەم قورجىچە كۆھو خۇرغە.

تەھەر، چەلەم ضەتحەو شەكۈدن ەلەجىھو، وەگۈرم شە
بېبىن ەلەجىھو قەزەرىيۇ گۈمپىشىسىخەر.

تەھەر ماضوهىچە پا خەجىھ، مەضوە كورە قورجەر زەرەزەرىقەمە
زەرخۇرغەم ضوھىجى، ئىھالىيە كىرىپچەستىقەر قەروگۇزەشىسىغۇ.
ضۇرۇنجەو چەتەرۈرم ئە زەشىزچەجە نەفندە تەركۈخەر
قۇتەھەو سەتكۈچى، اش فەدە قابىز ثەر پىصخان زەشىزخۇھى
اخەر زەضرە ئىھالىيە كىرىپچەستىقەر ارە. سەبلەر زەخوھەپىچەجە
نەفندە قەزەپىرى ئىھالىيە كىرىپچەستىقەر ارە.

ترافر یئەلیە کتريچيستھەر قۇخۇھى تى مەضوھە كۆخەر ئەلەيە.
كتريچيەستھەم زەرىشەو، فابريک، زاۋوھەم اىجهت ماشتىھە سەخۇھە خەر
قۇرەيھەجەو ۋە ضۇنچەر نەفندەو رېضاعە.

غۇرەج غوھە كۆخەمە ئاقۇھەنخەر اترييەغەو ۋەچۈمى، غۇرەج چەچەن
قۇرەكۆھە يئەلیە کتريچيەستھەم زەرىشەخەو ۋە ضۇنچەر سەخارەمە
يئەلیە کتريچيەستھەم زەرىفەخەو ترا مەقايدەخەر ادەتەو خورغەخ.

ترا مەقايدە.

ترافر مەرتەمە اضوھەجي غۇرەج غوھە كۆپارمى تىھە مەرتەو كۆز
قۇرەگۈرپىشىرىخ. اکوھر بىيەنلىكىنەجە اغەپلىڭ اناھ شەر چەرى
چەھەن رەڭەچەستىپ. حەملەوتسىپىض افەمشەن زەرىشە. اکوھم
لەتە ئەققۇھە بىيل.

ئەفتەمە بىيل يەرەپلان.

اش ترافر يەزەغۇ-
غەپ. اققەمە بىيلەر غوھ
گۆھەو زەركۆھەشىر
غۇھە كۆ دەغۇرىن فايىه
لۇئى، غۇھە كۆ دەغۇرى
دەيىرى قىيمەلەو، وە-
گۇرم بىزەر و چەندەو
شەرىبەو قورىصىحى،
چەخىرى و چەنى اناھ
لەقەو بېبەو ماشتە-
نە قۇرەگۈرپىشىرىخ.
اش راؤھر يەرەپلان.
يەرەپلان نەخەر

بەو جە شەئە خورغەخ و ۋەرسىيەمى شاپەھەو خورغە.

قوهجه ئەخوەغۇمۇر.

غاتىخەر قەسىمۇ خومپىخەمە ورىشەر ارىتەو زەخوجىھ
قواجەم يابىلەمەتەر خواكىوھ داطۇرپىشىرەت.
قواجەم بېلىمەو دەتىرىبە مەخۇر ئاخوھ اپەمىتەو بېلىمەتەر
زداطۇرپىشىرەت لەزەخەتەمە اتىيەحەذەخەص اغەكۈھىشىت.
اش پاي غانىخەر قەبلاغاھ زەخوجىھ فواجەم يابىلەم زەغە-
خورىشت ئاخوھم ۋۇزىز يەحەت. ئەخواپىچەچە يەزە غەخەص
او بۇتۇز.

ئاخوھر پېچەۋىزام ۋە قەتەجەرس چۈلەم قىلدافرە بېلىمەر
يەوغۇھەيەص خورىم يەفەرەت. مەغەرىيەنەم ئاخوھم بېلىمەتەر
يەغەخورىخ، پېچەزەخوجىھ قوهجهغۇرۇنەم قەرئىيەغەزەزەخەص
صالاج يېلىزم يەفەرەت
تى قوهجه ئەخوھغۇرم بېلىمەو خەتەخەر: چەم، پىرىچەو
چۈز. تى قوهجه زەئەخوھغۇ يائەر.

صوھصو يقاچەمە ئەخوھغۇنەپىتا يائەر؟ ئاخوھغۇر سەرلىرىم دەى
اغەخورىنەو داففو راڭازەر؟
خورىپەپھ صو يئا؟

اچەدرە پىرىچەچەرە.

زەلەظ تۈركۈگۈھرەم زەراچەرە زەپىرىچورە يېئاغەت. لەظ-
تۈركۈھر زەرجى يامىگۈرگۈھو طورىي وەدىخو زەنخەت.
پىرىچەچەرە ئەچەمەرە خورىنەپ مۇ تى شەنچە مەرى بلەچىمە
ئەرغەتەج دەدەو تىلەخورىخەن اى ناھرى صالح يە فەضو
تىچەزەمە ناھىپسۇ اۆى اگۇ قەچىرە.

پېچەجە زەخورىم زەئەلمەق زەراغەغۇھتى، نىيەكۈ اۆى
لەظتۈركۈھرەم زەقىصو اغەبېلىقى قەيدەجىخى، يەزاغەت.
يەوەمە زەراغەحەو كۆھەزە زەرمەزغەخورىنەگۈھرەم تىغۇ-
لەظىصە گۆھەپەلەو ئەچىغانەت.

«م ترخۇر ئۆزىزىمىن قاسته وە وەمەن ئۆزىزىمىن حەزەر» ئۆى
اچەم پىرىچچۈرمىن قىرىيؤانغ «سەسىم ئۆزىزىمىن صىپقە او، وەوئىنام
لەخۇر ئۆزىزىمىن وەقلاشتە» ئۆانغ پىرىچچۈرمىن ئەلمەقىرمىن قەرالىحى تەغۇر-
ئۆزىزىمىن ائىرخەو قاڭوھەخەزە زەممەضوھ نەفگوھەر ئەلغۇرخ.
پىچىزەصەحرى خۇرخە، تەكۈھ ئەلەپەضزە تەغۇر ئۆزىزىمىن تا-
ستخىرىشت اش ناخىرى مۇھماضوھم تەغاڭو تەغۇر ئۆزىزىنىجى
مەخۇر ئۆى، اچەمەرە پىرىچچۈرمە تراوبوتاغ.
قاڭوھەخ، ماضوھم قەزىنەسەخەم، ماضوھم پاستە اپھە
تەغۇر ئۆزىزىمىن پەسەو قەرچەچىرغۇن اچەمەرە پىرىچچۈرمە جى تەتەز-
دەكۈھەزەن شىئىپ تى اجال قەسەرخەو قەرچەچىرغۇن ئۆى اگو-
كۈھەدەغە. تەغۇر ئۆزىزىمىن اچەمەرە پىرىچچۈرمە قاڭوھەخە زەلە-
غۇرمى دەغۇر خۇررە! تى پاستەدەتچەخەن لەو دەغۇر تەغۇر ئۆى
گۈرپىۋەغەخ.

قاپېغۇھىختى، راگەبلەغاغەخ.

اچەمەرە پىرىچچۈرمە اصوھ پىچىزەخەو شىرسەخەخ.
طکۈزەضىم ئەلمەقىرمىن يېڭىرە پىرىچچۈرمىن لەگۈچەجىزى
مۇھىھ تى پىچىزەصەھە ئۆرسەو ئەلمەقىرمىن يېڭىرە قىيەلى! ئۆى
اچەم زەنەتەم، اچەر كۈوي ئەلمەقىرمىن قەرچى تەغۇر ئۆزىزىمىن
قەرچەغەرلەخ.

تەغۇر ئۆزىزىمىن زەلەغۇرمىن پىسە طەكۈھو يائەر قەزىزەخ. زەرۋە-
لەگۈرچەزەنخەم يەگۈپتەرسانەخ.
طەكۈزەضىم زەتەغۇر ئۆزىزىمىن پىسە تىئاھەپسۇر قەھىغەن
فایە ئۆى قەرئۇچەخ. اش زەلەغۇرمىن ادرە تەغۇر ئۆزىزىمىن مۇپىچە-
كۈاغەر باشەرە قەتىز ئۆى قەرئۇچەخ ياشەنەرەم مەنخەمە
ياقەتچىجە سەدا زەفەغەزاغەر ئۆى قەرئۇچەزەنخە.

تەغۇر ئۆزىزىمىن دەستەر قەشانى، زەرخەحەزەنخەم، پىرىچچۈرمە،
اچەمەرە گۈرپىۋەغەخ.

جى م تەغۇر ئۆزىزىمىن تەقزىيالەزەنخەجە جەرى ئاجىرى دە-
ضەنەو قەرچەچىرغۇن ئۆى قاغەزەزى لەظەن دەي قەكۈھەزەخ.

صوى مەزخەمە، تەغۇر ئۆزىزىمىن دەخسا؟ تەغۇر ئۆزىزىمىن دەخسا؟
اچەمەرە پىرىچچۈرمە باخەبار قەصۇھەزەن؟ اچەمەرە پىرىچچۈرمە،
تەغۇر ئۆزىزىمىن زەقەصوپىزەن؟ مۇھ پەھىرسەم قەزىزەر بۈرمىم نىيەنەو.

چەلەزەگۈھەرە بىزەوەرە

قوەتەمە زەگۈھەم قەرتەيىجى، مەلەدە قاڭوھە بىزەوتەگۈھە!
ۋەنە تەكىو فەسەنلىقۇرۇم، وەزغەتەخەزىن، وەزفايەر وەزغەتەخەزىن
چەئە خۇرمە وەنە فابىم وېزغەسەن، ضودص غەخۇر! گۈرچە
مەزخەم اناھرى اناھى وەشەنگۈپسىزەنچە، بىغانلىخوھ قەنەزە-
سەنەپ، ساڭوھە قەرەھەنەپ، چەلەزەگۈھەر بىزەوتەگۈھەم
زىيەلەئۆرەم، حاو! حاو! ار سەھەضەصونەپ، زەنەمەنچە ناھىرىضۇ، او
سېيمەر بوبۇنچە ناھىرىضۇ، ساڭوھە قەرەھەنەپ، زەنەمەنچە ناھىرىضۇ، او
گۈرچەغۇھە مەزقەر وەنەتەزەگۈھە سەھەخۇرەنەپ يەغەضەرە پىسە
وەپەو سەسىئەر گوبىغە مەز. چەئە قەخومە فەبایه سېيەگۈرەزىن
فابىھە قەخومە سەرقەبەزىن چەئى، بىزەو زەگۈھەم قەرەيئەزىز.

قواغ.

قواغ، قواغ، زەئۇھەرە قوالە
لە زەئۇھەرە چۈندىز
مەش غەكۈھەدرە تەھەر قوھ
قوەغىرەم قوەسەر پىزىچاجە
ياچە زىئەر حەكواڭو
کوراڭوئىنەر صەھەغا صۇھ
صوھەر صوھەر جەدەنگو
جەدەنگو شەھىزەپااضى سەر اپخ
اپھەرەنەچەف
اڭىيەفەچەج
چەزىچەچ چەئى و قەزغازى
قەزىچەپەسەۋەرت
قوەجاجەم سەقداھى
چەت انەظ قەيدەسەتى
بەغەظ قاوى سەترىيەخ
سەترىاخىنەم يەن پىصاص
پىصاصەم چەئىخەر لەنەرسىت
شە لەنەرسىتەر قىيەغابىز
زەربىزەرە چەپااؤ
يائانە ئەقوىش
ياوەش پەخەقۇرت

بڑھتہر۔

غاتخەر قەسى، فابە زەخوم، ادرە پىسەوچىصەمەم ئەندەخەو بېزەخەرى قەوشەرەتى، صوھو قەتھىنەو تۈرظۇغاڭو اوى يەزا- غەق.

اپه مرئه در پرسه چوچرم قده بېرىجىلەختى، اتىپسە فەد سەد
فرىتفە پىشەن پڭەچىشت اوئى زراؤھم، پەساشەو صوقە كولاغ
75 ڭەخانىم زىيىھى سرقۇھلايگوھپ قارىيؤانغ. اش ضوھىختى
چەرەز چوچرم دەي كوهختى اتىپسە فەد! سەد قۇرتىفە پىصە صورىشت
اوئى راؤانغ. اسىنەم فەدەتىخ! پەساؤھو صورۇقە كولاغەت نىيەپە زى
صوقە سەضەن سلەچىشتىگوھپ او، پچەدرەز مەرجە صورۇقا كو
قارىيؤانغ.

بِزَهْخَر زَهْرَهْ مَلِحَهْ لَاغَهْ خَهْ وَ قِيمَهْ زَهْرَهْ قَهْ كُوهْ زَهْخَهْ يَهْنَهْ لَا
پَسَهْ كُوهْ رَهْ دَهْ زَهْرَهْ وَرَهْ قَدَعَهْ زَهْرَهْ تَرَهْ كُوهْ خَهْ جَهْتَهْ وَ الْمَغْوَرَخْ.
يَهْ كَوَالَهْ خَيْ زَهْرَقَشَاهَهْ سَتَجَهْ حَيْ قَهْ كُوهْ زَهْرَهْ بَعْدَهْ.

رسید قهغاغهخو صوصهاره؟ غاتخەم اپىددىدە قەغاغەدو قەخوخەرە
صوصەنەڭ؟

٣

للهنرقوه پسته و خدمجی ژرجه ترقه و چورچاغ. و رنه می ژر
بیلت، شاگومی ژر ددت، به شهربمی ژر بیلت تهدی شرمه.
صوه و شرخو تاق ژر ژم غوه نه ژر کوهو یعنی خدهه ار غوزه نه و
ژر ازت. پس زمی ژر خدت ژر خده مرتمه پشه ظریه خدر خه سرن
اله چریمه پ. ژر زده شرم ژدهم، ترفی پسلو چرسی و راشی شرم لمن
اله چریمه ماضوه شرم ضرن پله چریمه.

صوه بىئەپ اش پاچە، بىز وەو وەنھم قىبىخاڭەم اپچىزىر زە-
، يىلەغۇھەم فەددەو تەرى ئەن تەللىغۇھەم.

ئەر شەرەبى سەلەمى، زەڭگۈھەم يەز زەھىزىچە زەڭو
يەورتى. ئە قەتەشە. ئە بەو قاپىشەو پىئەگۇ وەزىپىشىچە ئەر-
ئەگۈزمى يەوە زەخوجە تەضە. ئەم اش فەدەو تەپرىصىز وەستە-
غەر دەستەخەگۈسىدە.

بەستەرە بىرمۇم ۷ صىحە يېغەخو الەر پەرتەو قۇربۇتەو ژەن دىچىزە
يىھەرئەو، پىسىمى سەرىلىمى زەنگۈورە يېغاخوھە زەنخوجىھە بە
سەرەب كۆھە تۈزمى يېھەللاادۇ ۷ صىحەجىھە قىيەكۈرتۈز. يېغەخو الەر
قۇرغۇچە كوتەو ژەو يېتۈزم قىيچەزە يەبىغەغۇھە زەنخوجىھە يېغاخو
خوجەرە بەستەرە بىرمۇم يەھەللاادۇ.

اتیک و اغ.

زې قوهجه تېكىو گوهرم چىلە قىلدە حەۋارىم دىڭ خواتە
گوهرم يېئىغۇ. خواتەم ئەمەرچ تىيەمەلەو و اىيە زېخوجە پىرىنىظەو
خوتى، كۆزەنەر خانە شەترىغە. تېرفەم قىين بەو ۋەلاغۇھەشەتىرغە.
قواچەر زېزەھۆجەجە خواتەم زېكىوھەر يەضەغەن فايىه زاؤھىجە، دەغۇر
يېغۇ امال يېئىپ زېكىوھەر يەمەضەغەندەو اوەتى، زېزەبىقىرە
چەرچەو غوصە زېخورىجە اشخۇپىسىز شەترىغە. يەطانى پىرس-
نظەزېخوجە اگۇ قەچىرەشەتىرغە.

قواجهم القهس رؤه و زهر ظگوهه ده سارخ. القهس زر هما فه
گوهه ده زه تري يخه پس رحی، کوی له هرج، خواتهم اناح يه پس رنچا
بهم و زچوی ته ریاضا حرنده و فیه زاغ. قواجهمی غه ضغوغه نه زم القهس
ای ناح خه مله و له هرج رضو شتمه او هتی اغه صاغو شترخه.
القهس او هرهم زر هجی زه مخایله و تجه هما فهه جه له هرج هر روح خرخ.
قواجهمی، تر فتحه می زاغه پس هه فثرخ. القهس و هفه و رضاعهم
صوغه سخوه زه ریئه ر قواجهم اضاع
له هرج می «القهس يه له هرج» او هو يه جه خمه و خوغه ت.

صوه صوی قواچه اش فلهدو پسونظره زنخوجه خامجه حصو-
خلو چایه خلر یېئا!

صوی قوچه ئەمەرچىخەر، غوھگۇخەر تەرزىخا؟

پیغامبر ﷺ نے اپنے عوام کو اپنے مسیح کا پیغام دیا تھا۔

یەزێجیه ئەدەو ادەو زەرەلەزەنخەو یائاغەخەمیچە قوەلایشەزخەو
شەرتەخەخ . تەغتەمە اپەددەو چەگوھر زەرەلەزەو یائاغەر
بەش . بەشەمیچە چەگوھر اطەمە چەلایپخە خاڵخەو ارغە زەرە-
شەرتەخەخ . اش ژوژەم پەخەوەر طاغەچە چەگوھر اوژەرەپقەو
فەیز اغەخ . اش ضوھەجىخى پەخەپخەنئەر قاوگۇپشەرسخ . ارخ
صەھاجە ارى چەگوھر دەبلەزەنچە قوەلای مەرخوھو زەخوھام
غۇرەج چواپزە قاغۇۋەتلىخ . اش ژوژەم غۇرەج پەخەنئەر اضرىخ .
غۇرەج پەخەنئەر قەزى او گۇرەتسەرسەم ظوھەنم ناخ فەقوۋ-
لايچەو خورەخەخ .

دایرہ مزپھرہ دافہر۔

غاتخه زرخوجه دونايير قهپسه وئازىز. چىڭۈزم مەللىي
وهسى، تىيەلەر زەترىيەذەزىز، پىسەوەاصحى، وەشى، دونايىزم تىيە-
تىخەر غاتخەم يەغەنەچەفەرخ.

ما یعنی هر پیهده مافهر، چهاره کوه لهزه کوه پسند و اکوه دو ناییم
تیله تندم، حرله و اتیله لرمه تحاچیه غاهه و زر تخته تر تخته مره، زر تر اذرنیم
پاچه زر چیز نزد زه ارض نیم پاچه، زه ربه نه شتخدم یز شر حانه و
اغه مه فهیز. یا بزر اقتحمر ائمه خدو یا داوه خمر اتیله تحاچه غاهه و هر ا-
مدخنه زر تخته غاهه تخته قاتیه احده تخته.

وېرەمەر دا يېھىم اپەرەمافەم.

وېرسىتىيە يېس لەزاكوھ چەراكوه خەممە، بىچەرەمەرە بايىخەمە، ياخالىمىغە زەزەر تەزەر اذىخەم پاچە صەھەفيتەخەو مایىرمۇپەرە مافەر اغەمەفەچەرە، او پەھەرجۇچە خەنگەگۈرەخەممە، پەھەرجۇچە قەرالىغۇھە خەممە ارىس لەزاكوھ چەراكوه خەممە، مەش فەدەو اغەمەفەچىن ئەلەجىگۈرەپ. جەرى اخەر بايىخەممە ائە يېلىڭىز. مایىرمۇپەرە مافەر دونايىرمۇ تەزەھىي تىيەت لەزاكوھ چەراكوه پىسەواكوه خەممە يازەفەدە ماف، يامەفەلاب. دونايىرمۇ تىيەت چەراكوه لەزاكوھ خەممە مایىرمۇپەرە مافەر اغەمەفەچەرە. يەجاپەخەمى، مایىرمۇپەرە مافەر چەرەكوه لەزاكوھ خەممە ادا- غەمەفەچەرە. مەش زۆرچە بىچەرە جەگۈرە خەر اخىرچۇق وەرەدەخەر قاۋەخ. بىچەرە.

تاوشىتەو مایىرمۇ سەپەرەمافەر صوھىسىرىيەجەپەجە ظوغەكۈغا؟! مایىرمۇپەرە مافەر سەپەدەوشىتەو زەنەنە ظوغە حەزىز مەرەغەخا؟!

خەتىچە بىچەرە خاصەھەر.

وېشىرى قاستخوھو بىچەرە خاصەھەر سخوانىطەو، دونايىرمۇ يې دەخەنخوھو شەرت غانىخەم يې بىچەرە خاصەھە داخەو مەخۇن. تىخەرە مەزەھەو صواوە قووجە دەخۇرۇغۇر چۈلە غورىنەم قۇرۇقەزەرە- حەزىز. يېلىرىم پەخۇھە خەر قواجەم قىلدەزەرە خەر، گۈرۇغۇھەم لەزاكوھو شەنئاغە خەر وەرەد ماجەخەر چاۋىچەخەو ياخەنەمە قىيتا كۈرۈچ، ياخەلەزەر كۈرۈضۈزە قاپەغۇھە خەر.

غەتىخەتەر خەم زىيەپەزىزەدو چەشىرم زەختەكۈانىجە قوا جەم
دەۋارچى شەرمەنەو مەبىياۋاژىز. پىرسۇر ماقەمرە، پىسەوەمىصە
ماقەخەمەر، چەشىر قاغەچەر اجە. اش ئەپەزىزەو پېچەدەزىز
قۇزىمىسىجە، قوا جەر قەزەلەۋەشەص، يائۇفەمە اوەز يەحەزىز.

ئەكتىيابىرىسىكى رىيەۋەلۇشم ھۆزىز ادىغەتەمە ياشەئاجە يا پىسەوەرىجەو خورەخەر.

.I.

پاچەرەم يەزىزمانەو بایتەمەرە يېنەرالخەمەرە خەنگەڭۈرەر
زائىرەم ادىغەمە پىسەوەرىجە دەى يائانغ. چەرەكوه لەزاڭىزەكوه
خەنگەڭۈرەم يېرسىرخەمە، پىسەوەرىجە دەى يائانغەر ئەپەزىخەو
يەغەزىرەخەجە زەراپىخوەخى، پاچەرەم ۋىشتەغا غەتەمە پىسەوەرىجە
ائىجەمەلەو شەرتەخەخ.

چەرەكوه لەزاڭىزەكوه خەنگەڭۈرەم يېرسىرخەمە ظالماغەو
اراخشىرىخەمەرە، حىرەلەو اتىيەلەپەخەتەمەرە. پىسەوەرىجايەو زەرەش-
تەخەتەمەرە افەمشەنەزىزەدو كەمۇنىستەخەر ياپاشەو زەقاڭاتى
ئەكتىيابىرىسىكى رىيەلەلۇۋەر اضرۇغ.

.II.

خەنگەڭۈرەر چەرەكوه لەزاڭىزەكوه—پىسەواڭوهە قاڭىجا حەي
سەقىيەتسىكى قلاستىر زاغەپىسەرم ئەپىق دەفرەخەتەخەو شەنئىجە
پىسەوەرىجە پاچەرەم زەرىيەتلىشىتەخەتەر صەھەفيت خورەخەخ.
حىرەلەو اتىيەلەپەخەر اتىيەزەزىزى زاغەپىسەفېرەخ. ئەپىق زەپەصەھەفەمەو
وەرسىزىيە يېرسىخەمە سەقىيەتسىكى قلاستىرەم قافيضەغەر بە مەخۇر-
ئەپەزىخەو پاچەرەم زەرىيەخەخى ۋىستەخى، ظالماغە زە-
رىيەخەتەو دەفرەخەتەخەو ۋىزەخەتەمە اشىش ادىغەتەخەر. ادىغە-
تەمە يا پىسەوەرىجەرە ياشەئاجەرە غەپىسەخەو خورەنەم، ادىغەتەخەر
يەجەنەم انىغەتەخەر غەساغەو يەجاپەتەخەر يائەخورەنەم زەچى
پېلەپەخەپ پاچەرەم.

. III

سەقىيەتسىكى قلاستىرم قافييضاڭەر بە اديغەمە، جەرى قا-
قىضەرەبە؛ يەجاپەخەر قافييغەپسىرخ، اديغابىزەجە يەجاپەخەمە اشى-
يەغاچە. تىخىلۇخەر افخىيەۋەتىز، سەممەجەشخەر افزىيەۋەتىخىز
يا شەئاچە ييا پىسەوەرچە ناخ زەرەدەگۈوهەنەنەم پېرەل نەپى ذەچەپى.
لەپىزەنەنەنەم، سەقىيەتسىكى قلاستىرەر قازەرەدەپەزىئەرەم
پەصحاھەو، يەڭىزەر يەڭىزەرخەو يائۇف زەراھەنەو يەڭىزەر يەڭىزەر
خەو ياشەنەجە پىسەوەرچە ناخ زەرائەنەنەو، يايەجاپەخەمە، يائۇ-
غەسەنەنەنەنەو، زەراغەپىسەنەو ياخەغەگۈوخەر صحافەو «ئاڭتەنەنەو-
مەمەو» رەرضىخەخ، ادرە لەپەقەرخەمە افەدەو ادىغەخەمى ئاڭتەنەنەنەوەم
قارىيەتلىخ.

ادىغەخەمە ياخەغەگۈچە سەقىيەتسىكى قلاستىرم ئەقتەنۇوەم
قۇزىارىتىزخەر، ئاڭخۇرۇستىرم يىز مەفەشەجەو يېڭىلەس 1922-رەر ارەن.
ادىغەخەو، خەنەغەگۈرۈم يېرسىز ئەفتەنەمە اماڭەر اغەمەمەجەن
يېڭىلەس قەسىرى.

ادىغەخەمە ئەكتىيابر سىكى رىيغەلىۋۇڭمۇز اپەجە راغە-
خورۇنەو يەڭىزەخەخ. ياشەئاچە پىسەوەرچى ناخ دەكوايىه. ياغە-
سەنەخى ناخ زىيەوەرخۇرۇ.

ادىغە قوھە پىسەوەمى يەجاپەخەر ادەتەو ابىزەجە يەجەخەو
خۇرۇغە. سەممەجەشخەرى يائەو خۇرۇغە. ابىزەجە تىخىلۇخەر غە-
زىيەتىخەر ئاخارىتەو خۇرۇغەخ.

ئىز يېڭىلەسلىم ناھىرى زىز يېڭىلەسلىم ناخ اپەراغە خورۇ.

صوھسو يقاوجە سەيدا ئەكتىيابر سىكى رىيغەلىۋۇڭمۇز دەت
خۇرۇغەلۇخەر، يەجاپە دەت؟ سەممەجەش دەت؟ صوی قواچە شەرەش جالە-
خەر يەجا كۆھ كۆنەخەمە قالەمە اشەئەتىخ؟

ادىغە خەنەغەگۈرۈم ناخ ئەف ضەپيەنەو يائەر سەيدا؟ تىرىدەدەت؟
ادىغەمە يايەجەنچى ياشەئاچە پىسەوەرچىچى اپەزىز راغە خۇرۇغەر،
ادىغەمە قادەخۇرۇغەر صوی چەللە يەغاچە قىيەظۇغا ئەل.

پسەوە صەھىھە ئەرىپەل.

- غاتىخە زەخوجە پسەوە صەھە خەر دۇنايىم قىزتىيە حەزىز تىخ. مە پسەوە صەھە و زىگۈرۇغۇ قەتىپ سەھە خەم سوالىپەلەل.
- 1- سەدىغوا حەپر اصوھە خەر قىزەخوجە خەر؟
 - 2- بىزە خەر، قەشىغۇ آنە خەر دۇنايىم قىزەتىيە حەخەر؟
 - 3- حەنطار قوھە خەر، حەمەپلىرى خەر قىزەتىيە حەخەر؟
 - 4- صوامىھە خەر، چەش بىزە خەر ارغۇھە يەخەر قىزەتىيە حەخەر؟
 - 5- قامىزە گومە يا پسەوە خەجەتىيە صوھەپلىنى صوتىخەل. بەجمى يىپسەوە خەجە صوھەپلىنى.

مە زىگۇ قەتىپ سەھە پسەوە صەھە خەمى. اش پەمرىچ پسەوە صەھە خەمى غاتىخەم قەتىپ سەھە خەم، قەپسەوە خەم دۇنايىم قىزتىيە حەزىخەر مە ماۋەپىتىخەلەو صوپرەتى خەجەتىيە سوالىپەلەل.

كۆه شەر قىزەرە حىرەت.

كۆه شەر بىزە خەم اضە وايدەرە چەئەرە پىشانغۇھەرە اتىيە خۇ-
خەزە كۆه ئەنچەرە چەلماپىخەو اپخەنخەر چەنگۈرمە خەللىخ. تەركە
تەركوھەو قەچىرنەخەو راگاڭا زەقاۋەرمە زەتىيە ضېرىجىھە سەخوا-
نەخەو قەچىرنەخەو وەلەغۇرەت.

او شەرتىزە چەنمافارە قەسەرە كۆھىتەو قەرخەنچەخەر وەسىرمە
چىيەغە بىزەنچەت. «وەسەر بەو چەنمافارە زەخوجە كۆھىتەر بە غوھ-
شت» اوھ لەزا كۆھە خەمە. چەرەچەو غاتىخەر قىزەرسىجە كۆھ-
شەخەو وەسىرمە چىيەغە بىزەنچە غاغە خەر قەرچىرنەخەو يەزەزەت.

يەطانە زەقىيەتىز چەرە مەخۇر مەصالىلە كۆھىتەخەر رىيەذە
كۆه شەر غۇھەزە خۇر فىلەزە يەخۇو مەخۇر وَايدەرە وەصوھەرە
امەخە كۆھەنغا غافووت يەوەغۇرمە يەزەر ار قىيەمچەنغا غافووت يەؤەص
لەزەنخەمە لەزا كۆھر افەگومەچ زەپەت.

كۆه شەر زەرە صەھەلەرە، قەغاغە قىزەرە يەخەرە كۆھىتەم صوھەپلىنى لەزە
زەظوغانلىنى صوتىخەل.

۴۰۹ وەنەخۇھەر.

مەقۇو وەنەخۇھەر قەس زەخوجە تەفەختىمە زەغافەحەزەر. ياشەمەجەھەر اوەزەرخ. مەقۇ يەوەنەر خادە. يامەقۇھەر اوەزەجە ئاگۇھە اضرەخ يەطانە ئاتە اضرەرخ. گۈزىپخۇم وەزىپلەجە پەجە پاچەخەو تەفەختىر مەقۇ يەزە. رەغاواھەو يېتەو وەلە. غورخ. مەقۇ ضەحافەتىر اضرەخص مەقۇ راغاواھە. تەرمە يامەقۇھەر وايەم ۋەمعەگۈھەدەنئەم پاچە ئاگۇھە اضرەخص ئاتە اضرەرخ.

مەقۇ وەنەخۇھەر سەرىدىم دەي خادە؟ مەقۇ وەنەجاغىم، وايەم بۇمۇغە كەردەنىئەم پاچە سەرىدا راپىدرە؟ مەقۇدۇھە ضەحافەتىر صوى قواجەمە اضرەخا؟

غەماقەر.

سادىم ياغۇھەخۇرخەو چەرەزەر قەپتەرە چەقىمە اپېت. كۆھەئەخەمە نىڭ صاصۇھە ئىتىھەو گۈزىپخۇمە ارىت. گۈزىپخۇم وەزىپلەجە ئەڭزەخەتەر خەممە زەرەغەو ئەلەو يەزەرخ. مەزەرخەر بىچامەمەخۇرخ مافەخەر جەنەھە مەخۇرخ.

غەماقەمەزەخەمە ازەخەر سەرىدا؟

مافەخەر زەرەخۇھەشتمەتىر قەزەرە بېضەشتمەتىر.

وەجەقەم ئەرخۇھە وەقىيەرەر زانىھەو دەكۈايە زەخوجە وايە خۇرەشتەپ. تەرخەر وەصوأپشەم خەمەتەو وەصوھەچەپە قابىزەو زەقۇاحەجە سۇرەزەرە مافەر وەضۇرەشت. ئەرخۇھە دەمكۈايەو جەكۈزمە زەقىرىيەغۇھە زەخوجە وايە قەخۇھەشت. تەرخەر زەقۇھە

حاخه و هصوه چاپه ر پلکنیزه زرخوچه ژربغه قه خورشت. رؤه و ماعنه قیه چه. ظوانو هه سرستخه و مازه ر پلکنیزه صوه تیه و دو لاغه و پله غو زرخوچه، و هیاله خورنه و ماعنه قیه چه.

مرخته اه اپه مریجه و صوضه خهه سرید؟ صو یا پلکنی مرخته تهره زه و صریق و شرته قرچه طوغه چه.

گوهر بغوهم لمهیل.

- 1- کوهث و هنرغوهم تر فمه زه زهه ره فاغه حهه زهه ره، زرخا- ذه ره صوت خهه.
- 2- سرید لهز رغه خا ناحیه ره اپسده او مریچه خهه اخ خهه ه؟
- 3- سرید لهز رغه خا غوریچه جیه اخ خهه ه؟ شده مه جیه او مریچه- خهه ه؟
- 4- ناحیه و لهز رغه خهه زه او مریچه خهه سرید؟ (شده مه جا؟ غوریچه؟ ماسته خهه نه کو؟).
- 5- لهز رغه خهه او مریچه اغه غوه و طه کوره گوهر بغوهم را غه لخه ه؟
- 6- شده نجات خهه مره، ناتخهه دره تاشته و پضم خهه ناحیه ضو خا؟
- 7- سرید بزریجه لهز رغه خهه و صوی فو اجمله اض خهه ه؟
- 8- کوه شهر ناح ده غوه و قره ز شریچه شهر سرید چه گو؟ کوه شهر سرید ره دهی اضره ه؟ قاحه هه ه؟
- 9- سرید لهز رغه خا بزری حاسه هه وی غه تخاسه خهه وی صوی گو- ره غوه راضی خهه ه؟ یازه ره ره قه صویر و غوه بیری یه جایه مه صو- خهه. راضه خهه ره ز او مریچه خهه ره، صحاج لهز رغه پیچه و صو- ت خهه.
- 10- لهز رغه مه زیزه رار یا چه و پسده و مریچه و وشهه و صوی گوهر بغوهم خهه اش هه خهه ره طوغه اضه ه. سرید ازه خهه؟ زهه بگه- کوه ده شت خهه تارا؟ اش فده و زیزه رار قا کوه خهه ره قه صویر و غوه بیری یه جایه مه صویر خهه.

صحه و ده تخته:

4	تى يەجلپە چەلەترىكۈمە قەزىارەپە غۇھىراغەر	.1
5	قادىر يەجاپەم زەرەچە حاغەر	.2
11	يەجەنلىم اپەرەماقەر	.3
11	بىزەحەم يېرىضىچ	.4
	بىزەحەم رىكۈوه زىچە يەجاپەم رېضىنهو شەرتىم تەزىزەريەو	.5
12	ئىساغەر	.
13	سەرقابىز صورۇ؟!	.6
13	ئەذىچۇھە قوھ بەگۈز زەرەخۇراغەر	.7
14	ئىز قابىزەر	.8
14	بىزەحە خەلتەۋە فتەر	.9
15	ئەمىنە يېرسورە تختەز	.10
17	تەبىزەضۇز	.11
17	پېقوھ يېنىتەرەف زەرەفە تەرەۋىچە پېرىغەر	.12
18	ئەذىچۇھە قوھ مەبىزاجە	.13
20	سەركىز چىئە زەرەخۇچە بىزەخەر فەباپەم زەرىچىا كۈزۈزىرە	.14
20	ظۇھۇناكۈھ سەزىزەر كۈھەغاڭەر	.15
22	مەسىھەرسە چىرۇ	.16
23	تى يەجاپە يېغەنەچەزىچە خۇراغەر	.17
	لەزايىھەر ضوھو زەرىشەغەپىرسەخە سەققۇھەزىم تەزىزەرە	.18
24	كۈھەغاڭەر	.
24	تراكتوھر (ماستىنە ظۇھۇناكۈ)	.19
25	سېيەيەلکە (ماستىنە پىخاڭىو)	.20

25	ماتنە خەنەاكو	21.
25	ماتنە ئەنەاكو	22.
26	شەپىز	23.
27	تەتەظ	24.
28	بىرەحەم تى قواچەمە ئەفەو اضەخەرە	25.
28	بەذەر	26.
29	باچەمرە قوھەلەظەرمە	27.
29	ئى غەبىب	28.
30	تى يەجاپە ئەكتىابىرە رىيەقەلۇڭەر زەرد غەممەفە چىرغەر	29.
30	اپەدەد پېرىيەنەزەرە و زەزەر يادغەتلىخەر	30.
33	پېرىيەنەزەرە سەيدا اضەخەرە؟	31.
34	پېرىيەتىيەرەم يېرىنەناصو	32.
34	مەزەر	33.
35	صالاھەر	34.
35	چەمافەم تى يەجاپە زەزەرە فيغەحەزەرەخەر	35.
36	پەخەپچاغەو تى يەجاپە زەزەنەزەرەقۇھەشتەرە	36.
36	ئەفوھەغۇر زەرتلىخەر	37.
38	تى قواچەخەمە سەيد خاؤەفەو اضەخەرە	38.
39	اپەدەد پەيظىجە تەرفخەر زەزەشەئىخەرە	39.
40	قاچەمرە سەرچارەمەرە	40.
41	تى ئىزىبا چىتالىن	41.
42	تى قواچە توچان زەختەتو دەتەرە	42.
42	چەمافەم دونايىر زەرەخورە	43.
42	مەلتەخەر	44.
43	ۋەنە شەغۇھەمەرە گۈزىخۇروھ شەغۇھەمەرە	45.
44	اسلانەمەرە ارغۇھەيمەرە	46.
46	چەمافەم تەرزەرە جەگوشەتىخەرە	47.

46	تى حەغۇھە ئەنۋەر تەھەگۈرەمەجىزە قەزەرىيوبۇتەغەر . . .	48
47	غۇچىھەر	49
47	خىسەپ	50
48	يەنۋارىم يى 9	51
49	فلادىمير ئىلىرىچ لىيەن	52
52	تى قواچە سەقىيەتىم ئەنۋەر زەراخاڭەر	53
52	بېلەمەم يەئەنخەن ئۆيەگۈرخۇن فايىھە	54
53	زەخەضرىچە زەلە شەئەم كواچى قارىھۇي شەئە	55
53	ضوھەر پەشىھەر كەنەتتەپ	56
54	پاچىچەر زەشتر اشىخە ماھەر	57
55	غاناتخەر	58
55	غاناتخەم زەفەمە ئەفەھە ئەنۋەر	59
56	تى يەجاپەچە غاناتخەم تەزەرەلەپەنەو طۇاغەر	60
56	پىسىم قەركۈرەجەر	61
58	مەضوھەر كەنەتتەپ	62
59	زەفەخەر پىسىم زەرەشەر كەنەتتەپ	63
	زەفەخەر چەلەمەم ضەخەدەشەر كەنەن ئەلەچەھە وەگۈرمە شە-	64
60	دېرىجەن ئەلەچەھە و قەزەرىيوبۇتەغەر	65
62	قوەجە ئەخوھەغۇچەر	66
62	أچەمەرە پىرىچۇرمە	67
64	چەلەزەركۈرمە بىزەو زەركۈرمە	68
64	قواغ	69
65	بۇھەخەر	70
65	ئەر	71
66	اتىھە كوانغ	72
67	پەخەئاستەر تەفەمە قەزازاۋەگۈرەتتەسەرخەر	73
67	مايىم زەپەرە ماھەر	

68	غەتىخەپچە حاصەھر	74
69	ياسىھەۋەچە خورخەر	75
71	پىسىھەۋەصە تېككۈخەم يالىزپىلەن	76
71	كوهەئىر قىزىزەھىرە	77
72	مەقۇوھەنخۇر	78
72	غەماقەر	79
72	ماقەخەر زەرەخورشەرتەر زەرەبىضەشتەرتەر	80
73	گۇربغۇھم يە ئەلپىلەن	81

100

